ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

29. V 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ
ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 300 ДИН.
БРОЈ 2109

MARVEL

За све од 7 до 77

ТЕРМИНАТОР 2

СТРИП по филму!

Веровали или не!

ЧОВЕК СА ЈЕЛЕНСКИМ ЗУБИМА

ФРЕНСИС ВАРТОН, КОМАНДАНТ УТВРЂЕЊА ЛИТЛ ФОРТ (САД), НАПРАВИО ЈЕ САМ СЕБИ ПРОТЕЗУ ОД ЗУБА ЈЕЛЕНА.

КОКМОРАН

ЈЕ ТЕЖАК ОД 2,5 ДО 3,5 КИЛОГРАМА, А ДНЕВНО ПОЈЕДЕ ОКО 7 КИЛОГРАМА РИБЕ.

РАКУН

ПРЕ ЈЕЛА ВОЛИ ДА „ОПЕРЕ" ХРАНУ ТАКО ШТО ЈЕ ЗАМОЧИ У БЛАТО И МУЉУ.

Џоан Пилхем

ПОСЛАЛА ЈЕ 25. ЈУЛА 1309. ГОД. СВОМ СУПРУГУ ПИСМО И ПОСТАЛА ПРВА ЕНГЛЕСКИЊА КОЈА ЈЕ ПИСМО НАПИСАЛА НА ЕНГЛЕСКОМ! ДО ТАДА СУ ЕНГЛЕСКЕ ДАМЕ, ИСКЉУЧИВО ПИСАЛЕ НА ФРАНЦУСКОМ.

БУДИСТИЧКИ ХОДОЧАСНИЦИ

КОЈИ СЕ ПЕЊУ НА ВРХ ПЛАНИНЕ ОМЕИ У СЕЧУАНУ (КИНА), ГДЕ СЕ НА 3355 МЕТАРА НАДМОРСКЕ ВИСИНЕ НАЛАЗИ ХРАМ, МОГУ ДА ИЗНАЈМЕ НОСАЧА. ОН ЋЕ ИХ НА ЛЕЂИМА НОСИТИ 64 КИЛОМЕТРА ДУГАЧКОМ ПЛАНИНСКОМ СТАЗОМ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● ● ● у метеоритима насталим после експлозије једне супернове амерички научници открили су милијарде дијаманата тако сићушних да би, ако се 20.000 поређа један поред другог, једва досегли дебљину власи косе. „Космички дијаманти били би идеални за вереничко прстење бактерија", изјавио је Доналд Клејтон говорећи о њима на састанку Америчког астрономског друштва.

● ● ● једна трогодишња девојчица из Енглеске постала је недавно најмлађи женски члан МЕНСА клуба који има око 100.000 чланова у целом свету и чији чланови могу да постану само они са коефицијентом интелигенције изнад 175. Девојчица се зове Кетрин Барнс и тестове за МЕНСА клуб отпрве је решила. Како је сама рекла, Кетрин обожава аритметику и компјутерске игрице и од књига најрадије чита енциклопедије. Наравно да овакво дете зна шта ће бити кад порасте; балерина, лекар или – морска сирена!

● ● ● мада још није званично потврђена, из Холивуда стиже вест да би већ од ове године и четвороножне филмске звезде могле да се кандидују за Оскара.

● ● ● драматична несташица хране која прати распад Совјетског Савеза одразила се не само на оне који чврсто стоје на Земљи него и на оне који су се винули у небеске висине: другим речима, ни космонаутима више не тече „мед и млеко". То су на сопственој кожи осетили Александар Волков и Сергеј Крикалев са орбиталне станице „Мир" који су се прилично разочарали кад су утврдили да у најновијем следовању хране које им је стигло са Земље нема до сада обавезног меда.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

КАКО ДОЧЕКАТИ КЊАЗА СРПСКОГ?

(1842. године)

Када је у августу 1842. године Тома Вучић Перишић подигао буну, кнез Михаило је убрзо напустио земљу и Србији је ваљало дочекати новога кнеза. Био је то Александар, син Карађорђа. Протокол за дочек саставио је Стефан Стефановић, генерал-мајор, каваљер, командант вароши Београда. Шта је генерал-мајор смислио, како дочекати кнеза српског?

Прво је обезбедио лица која ће се њему самом **наћи за сваку потрчицу.** Требало је да буду **на коњима поуздани,** уз то **членови Управитељства,** а за најнеопходније сматрао је да међу њима буде Николча Костић. Никада се неће сазнати зашто је Николча Костић уживао неограничено поверење генерал-мајора Стефана Стефановића.

Затим је одредио да, **осим пандура, и обични, али поуздани варошани, о поретку, нуждном миру, тишини и спокојству у вароши бдително пазе.** На странце је ваљало посебно пазити: неки су били сумњиви, могло се догодити да праве неред, а други су били **отмена страна лица која су дошла да торжеству (свечаности) овом присуствују,** те им је ваљало што погоднија места на улици и у цркви обезбедити како би **торжество** боље видела.

Требало је **мотрити и на просјаке и одбијати их од места где ће Кнез пролазити.** Посебно је ваљало пазити да **ни просјака ни других лица која нису за то, не буде у Порти. Господа су имала посебног Програма се придржавати, од прве до последње тачке.**

Шта да ради Командант вароши нема салу довољно велику за овако јединствену прилику којој је морало присуствовати много званичника Србије? Нема сале, нема ни столица, али само на први поглед. Командант вароши се снашао: **шатор кнежевски ће се из логора донети и на Кали-међану разапети. Нове столице ће се из Совјета узети, у близини шатора склонити, а сутрадан, када Кнез стигне, у шатору ће се како ваља наредити.**

Сви еснафи и воопште житељи имају бити пристојно обучени. То питање било је лако решити. Како, међутим, да се усклади почасна паљба топова на Калемегдану и Кнежево ступање на тло Србије, ако тобџије не виде Кнеза, а нема ни телефона ни токи-вокија? Генерал-мајор Стефановић смислио је јединствен начин. Полиција треба да нађе **вешта и способна човека.** Исти треба да стоји горе, у торњу црквеном. **Када буде време пуцању, он ће кроз пенцер помолити барјак. За сваку салву, барјак ће се кроз прозор помаљати и са прозора склањати.**

Није пропуштено да се огласи да ће се Кнез парадно отпратити, **или било или не било време лепо.** Дочек је био успешан и Кнез Александар Карађорђевић владао је у Србији наредних 17 година.

ОТЕЧЕСТВО УКРАСИТИ, БЛАГОСТАЊЕ НАРОДА УЗВИСИТИ

(1846. године)

Одељење полицајне економије упутило је **Попечитељству внутрених дела** (Министарству унутрашњих послова) представку у којој се **усудило молити** Попечитељство да код Совета **подејствовати изволи** да би се Одељењу полицајном одобрило 100 талира трошка. Овај трошак био би за куповину семена и преношење воћака из Беча. О чему се ради?

Нашло се за потребно да се разне облагорођене (калемљене) воћке по Отечеству нашем распростране и то не само зато да би се Отечество украсило, но и народ да се са укусним плодовима наслађује и да се благостање народа узвисити може. Ваљало је створити расадник у Србији. Који је значај навоуспостављеном расаднику дат, види се и по томе што му је одређено место – уз сам Совет државе. У плацеве садника (расадника) ваљало је **воћке сместа посадити,** а уз њих и **дивљаке ради калемљења гранчица.** Осим тога, још исте, 1846. године, ваљало је из Аустрије већ облагорођене (калемљене) воћке донети и посадити.

Тим начином, веровало се у Одељењу полицајне економије, **Отечество би се украсило,** а **благостање народа узвисило.** Касније су се калемљене воћке, посебно јабуке, садиле дуж путева Србије. Овим јабукама освежавали су се путници-пешаци док су стабла трајала, то јест до половине 20. века.

Маша Кањански

Илустровао: Ивица Кољанин

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

©1992 The Walt Disney Company
All rights reserved

Distributed by King Features Syndicate

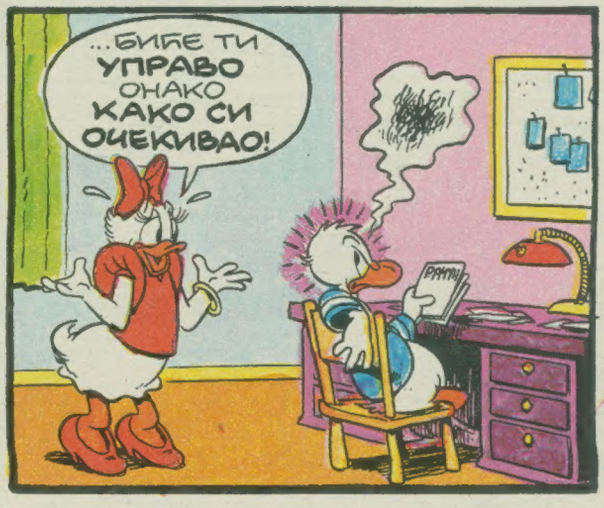

ДВОЈИЦА ВЕЛИЧАНСТВЕНИХ ИЗ ПОПОВЦА

БОГАТАШ БЕЗ ПРЕБИЈЕНЕ ПАРЕ

Захваљујући сељаку Никодију Павичевићу отворена је прва српска фабрика цемента чија годишња производња данас стаје у железничку композицију од сто хиљада вагона

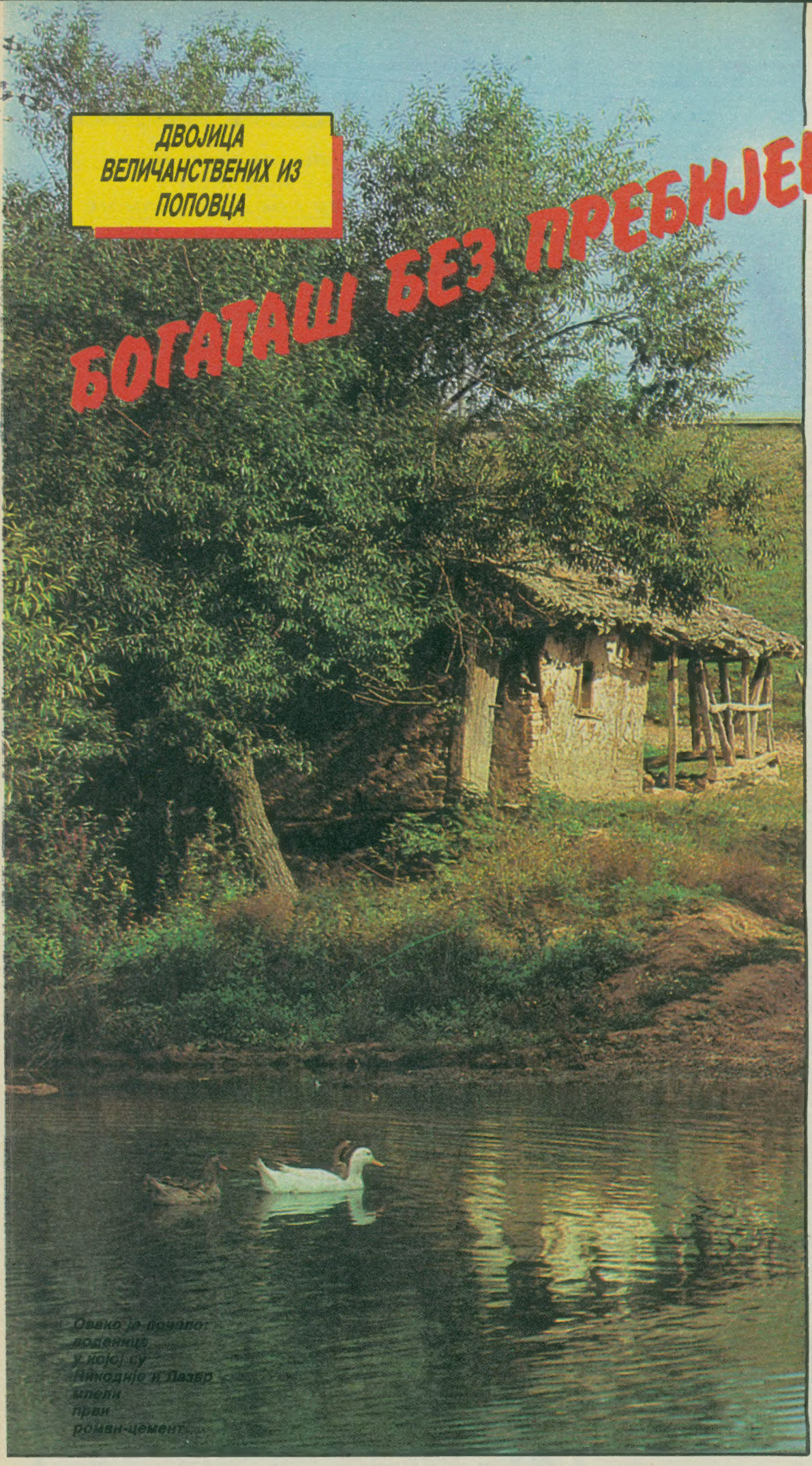

Овако је почело: воденица у којој су Никодије и Лазар смели први роман-цемент

Важи неписано правило: историја грађевинарства истовремено је историја грађевинског материјала.

Тако се кроз векове доспело до најчвршћег и најпостојанијег материјала за градњу – цемента. Данас се без њега ни шупа не подиже.

Још су се стари Грци мучили како да добију јак везивни грађевински материјал. Мешали су вулкански пепео са гашеним кречом и водом. Римљани се тиме нису задовољили. Уместо вулканског пепела, дробили су очврслу вулканску лаву додавали јој воду, песак и каменчиће.

Све до почетка 19. века свет је у грађевинарству користио искључиво овај римски изум. Тек тада је неколико проналазача открило да се мешањем глине и кречњака и њиховим печењем и млевењем у прах добија много боље везивно средство. Пошто је прах бојом подсећао на стари римски малтер од вулканске лаве, назван је роман-цемент. Грађевинари су се коначно нашли на прагу открића правог, такозваног портланд-цемента.

И, да не дужимо: савремени цемент разних фабричких ознака и општег назива портланд-цемент прави се од ме-

шавине лапорца, кречњака песка и мање количине гипса. Све се то жари или синтерује на температури од око 1.500 °C. Тако се добија грумење јајастог облика (клинкери) које се потом меље у ситан прах цемент.

Чежња за плодном земљом

Први портланд-цемент произведен је у Енглеској 1844. године.

Педесетак година касније, тачније 1897, ето га и у Србији, односно у Поповцу, селу удаљеном десетак километара од Параћина који је у то време био варошица. Сам Поповац једва је имао двадесетак кућа. Село сиромашно, сељацима се чинило као да је преко света.

Међу двадесет породица настањених у Поповцу живео је и Никодије Павичевић, звани Коча. Ни сиромашан, ни богат. Сељак са две кравице и мало оранице, кокошкама и којом овцом. Отац му је оставио и део брда које ничему није служило.

Никодије је састављао крај с крајем и чезнуо за још мало плодне земље. Решио је да „креше" брдо и да равна тло. Метар по метар, накупиће се, мислио је. Какво разочарање! Уместо плодне земље, у брду је наишао на табличасте наслаге стена сивкасте боје.

Замислио се. Јесте да није макао даље од основне школе, али био је бистар. Руда, синуло му је! У сваком случају, није камен, препознао би он камен. Збуњивало га је то што се табла на-јачи удар дробила. Однео је мањи комад до комшије Данила Трифуновића који је држао воденицу поточару на оближњој речици Црници.

– Кумим те Данило, самељи ово и не питај ништа!

Ето Лазе

Под воденичним жрвњем стена се лако претварала у „брашно". Мора да ту нешто има, био је убеђен Никодије и једног од следећих дана пожурио на воз у Параћин, па у Београд. Нашао је стручњаке који су у Никодијевом праху препознали лапорац, Објаснили су му да од тога може да се справља роман-цемент, али му је потребно још понешто.

Разочаран, Никодије се вратио у Поповац. Ипак, срећа му се осмехнула. За његово откриће заинтересовао се ситни индустријалац Лазар Јовановић. Бануо је у Поповац и предложио Никодију да почну да пеку лапорац у јамастим пећима сличним онима у којима сељаци производе креч. И трошкове и зараду делиће на пола.

Испечени и охлађени материјал ортаци су млели у воденици поточари. Међутим, за већу зараду биле су потребне пећи, оне праве са димњацима, све у свему велика новчана улагања. Никодије није имао тај новац. Ни од до тада продатог материјала није се много овајдио. Лазар Јовановић, пак, био је спреман да уложи приличну своту.

Никодије је клонуо и продао Лазару свој део брда. Индустријалац је и другим сељацима који су ту поседовали парцеле понудио откуп.

Ни Лазару, међутим, није било суђено да се обогати. Без обзира на новац који је уложио у велику зидану пећ и машине за млевење, трошкови производње роман-цемента били су превелики. Цело имање и објекте продао је Београдској трговачкој банци.

Од тада је почела производња портланд-цемента јер је у близини Поповца пронађен и кречњак, други важан материјал за његово справљање а у посао се укључио и рудник гипса у Липници. Угаљ, иначе потребан за покретање машина, коришћен је из оближњег рудника у Сисевцу. Све се стекло и српски цемент из Поповца кренуо је и у свет.

Трећи и последњи власник цементаре у Поповцу, а то је било од 1913. до 1946. године, је француско-српско акционарско друштво које је цементару подигло на европски ниво.

Никодије Павичевић је заборављен. Уосталом, поповачки сеоски атар све више се сужавао а простор цементаре ширио. Данас цементара заузима више од сто хектара. Село Поповац, оно старо, више и не постоји. Уместо њега подигнуто је савремено радничко насеље.

У поповачкој цементари сада се годишње производи око милион тона цемента. Ако један џак цемента тежи 50 килограма, а класични железнички вагон испуни 200 џакова, онда је за целокупну годишњу производњу цемента у Поповцу потребна железничка композиција од сто хиљада вагона!

Нисмо успели да сазнамо како је завршио Никодије Павићевић-Коча. Траг се губи и Лазару Јовановићу. Остала је само прича о двојици пиониpa једног посла који су започели и не схватајући његов потпуни значај остварен само деценију касније.

Миленко Тодоровић

Новине о новинама

ПАПИР НА ЦЕНИ

Фред Краутер вероватно има највећу приватну колекцију новина на свету вредну милион долара

Када је пре тридесет година Фред Краутер дао 2.750 долара за „Пенсилванија Пекит", новине из 1789. године, пријатељи су га прогласили малтене лудим. Дати толики новац за пожутелу хартију? Али, прошле године један примерак тих новина достигао је на аукцији цену од 73.000 долара. Наравно да нико више не мисли да је Краутер чудак.

– Скупљање новина најпре ми је био хоби, а сада је то постала права опсесија – каже педесетогодишњи Фред Краутер, психолог из месташца Каунсил Блафс, америчка држава Ајова.

– Одрастао сам на породичном имању у Небраски на коме моји преци живе уназад сто година. Поред старог намештаја, богате библиотеке, постојала је и колекција старих новина па сам се још у детињству забављао прелиставајући их. Посебно памтим једно издање „Џорнала" које је до детаља извештавало о убиству председника Линколна и мени је то било узбудљивије од, рецимо, игре са друговима. Новине сам почео и сам да скупљам пре тридесет година – наставља Краутер. – Тада сам купио издање „Пенсилванија Пекита" које је, између осталог, имало и копију америчког устава.

Најстарији примерак у Краутеровој колекцији је „Ландон Кроникл" из 1669. Други бисер колекције је „Конектикат Џенерал" у коме је одштампан и проглас председника Џорџа Вашингтона о прослави Дана захвалности у част новог устава.

Пошто на папир веома утичу атмосферске промене, Фред Краутер све новине држи у посебним кутијама у подруму без прозора, који има уграђену климатизацију. Треба бити пажљив са 77.000 примерака разноразних новина чија је вредност процењена на милион долара. Сматра се да Краутер има највећу приватну колекцију новина на свету.

В. С.

Фред Краутер и његова супруга Беверли показују само део колекције која има 77.000 примерака новина из читавог света

ГДЕ ЈЕ НАСТАЛО СЕМЕ ЖИВОТА?

ЈЕСМО ЛИ ЉУДИ ИЛИ ВАНЗЕМАЉЦИ?

После много година наука се поново, и по ко зна који пут, нашла на почетку. Минхенски научник Гинтер Вехтерсхаузер има неке нове идеје о нашем прапочетку

Илустровао: Љубомир Милојевић-Љубац

Ма колико да је модерна наука далеко одмакла, поготову у последњих 100 година, има још много питања на која није успела да одговори. Једно од њих је и како је настао живот на Земљи. Претпоставки о томе има прилично, али ниједна не одмиче даље од оног што јесте па зато и нема коначног одговора на заправо основно питање: да ли је живот могао да настане из неживе материје? Већина савремених научника сматра да није, односно да је могао да се развије само из неког другог облика живота.

Тако се цела ствар враћа на почетак а он би, по доста раширеној теорији, могао да буде у такозваној првобитној чорби или, како је научници још називају, океану хранљиве материје. Из њега се низом хемијских реакција развио први биомолекул, из њега, даље, читав ланац, а из тог ланца молекула развиле су се, пуким случајем како се сматра, „циглице", претече живота. Да ли су се те претече састојале од молекула беланчевина, карика генске материје или можда и једног и другог, такође је једно од питања на које још нема одговора.

Научници не могу да се сложе ни око тога од каквих је супстанци могла да се састоји првобитна чорба, ни како је она уопште стигла на мајчицу Земљу.

Једна од хипотеза објашњава да је првобитна чорба настала под дејством муња и ултраљубичастог зрачења на атмосферу наше планете која се у највећој мери састојала од метана и амонијака. Штавише, амерички научник Стенли Милер је још 1953. године експериментално доказао да је тако нешто сасвим могуће, али не и да такве реакције имају везе с настанком живота. Осим тога, поставља се и питање да ли је у то најраније доба наше планете у њеној атмосфери уопште и постојала смеса гасова из којих је могао да се развије живот?

Цигла по цигла – живот

Наравно, постоје и претпоставке да су први биомолекули свемирског порекла и да су их на Земљу донеле комете и метеорити. Одакле, то нико не само што не зна, него чак није у стању ни да претпостави, чак ни један од највећих заговорника свемирског порекла живота на нашој планети Карл Саган. У тексту који је објавио у часопису „Нејчер" он каже да се настанак живота на нашој планети подударио са последњим стадијумом снажног бомбардовања Сунчевог система метеоритима који су се састојали од једињења богатих угљеником, што се, по његовим прорачунима, догодило пре 3,5 до 3,8 милијарди година, када су се и појавиле неке врсте алги које се сматрају најстаријим облицима живота.

За разлику од Сагана чија се теорија потпуно разликује од већине теза које покушавају да објасне настанак живота на Земљи као последицу хемијских реакција из којих су настала органска једињења, немачки научник Гинтер Вехтерсхаузер недавно је изнео претпоставку која потпуно искључује хипотезу његовог америчког колеге, али и свих оних који полазе од случајно формираних „циглица" живота.

Вехтерсхаузер верује да је живот настао искључиво из молекула за које се поуздано зна да су постојали на Земљи. Геохемијска и биохемијска енергија потребна за тај процес настала је, како минхенски хемичар каже, из пирита гвожђа, једињења гвожђа и сумпора, а без помоћи кисеоника јер њега у доба о коме се говори на нашој планети и није било.

Порекло у гвожђу

У експериментима које је извео на универзитету у Регенсбургу, Вехтерсхаузер је доказао да је таква реакција сасвим могућа под условом да се за њу користе супстанце које су некада постојале на Земљи а то су сулфид гвожђа, сумпорводоник и вода без слободног кисеоника. Пирит добијен у лабораторијама Регенсбурга формирао се или на површини сићушних гранула сулфида гвожђа и стварао нове кристалчиће или је покривао друге површине. Међутим, да би доказао да је његова претпоставка тачна, Вехтерсхаузер ће морати експериментима да покаже да је могуће стварање молекула ослобађањем енергије и водоника.

Како су биомолекули о којима говори Вехтерсхаузер морали да буду једињења угљеника, могли су низом реакција да добију облик какав је постојао у давна времена. Наиме, код реакције пирита, ослобођени водоник и угљен-диоксид доводе до стварања органских киселина које су, по Вехтерсхаузеру, могле да буду у истом облику као и првобитна чорба. Осим тога он сматра да „циглице", претече живота, нипошто нису случајно настале и то објашњава тиме што пирит има особину да држи заједно супстанце које међусобно делују једна на другу.

Међутим, и та и још неке особине пирита још су далеко од оног што је непосредно утицало на појаву првог облика живота. Да би он настао, морало је да дође и до реакције пирита и азота. Вехтерсхаузер управо то и мисли: да је из једне такве реакције на површини пирита настао први организам из кога је могло да се развије нешто налик на мембрану ћелије. Из тог, условно речено организма, развила се прва ћелија.

Уколико је теза немачког научника тачна, није немогуће да се историја понови, односно да се из пирита, кога и данас има у природи, на италијанском острву Вулкано, створи потпуно нови живот.

О. В.

Euro Disney пред вама

МИКИ МАУС ПРОТИВ АСТЕРИКСА

Дизнијева империја закорачила је крупним корацима и у Европу, тачније у Париз. Тридесет и два километра источно од престонице света, 12. априла ове године свечано је отворен Евродизниленд

Иако се уочи отварања „Земље бајки" у Паризу осећао известан бојкот Парижана према америчкој „културној инвазији" (пре свега због конкуренције домаћем Астерикс парку), Дизнијева компанија, потпомогнута данас вероватно највећим светским спонзорима (Филипс, Кока кола, Рено, IBM), приредила је спектакл достојан своје империје.

Иако је већина француских средстава информисања обавештавала да не „треба журити" у село Марн ла Вале у чијој непосредној близини је на 2000 хектара изграђена Дизнијева земља бајки, према слободној новинарској процени, у самом Евродизниленду и пре свечаног отварања, окупило се око 30.000 званица. Тачно онолико колико би по плану требало дневно да буде посетилаца у европској земљи чаролија.

Слично је било и 12. априла, на дан свечаног отварања, када су колоне моторизованих Парижана кренуле да виде то америчко чудо и поред упозорења да ће иначе фреквентни аутопут А–4 бити закрчен.

Упозорења нису много вредела. Нити је аутопут био закрчен, нити се мање од предвиђеног броја посетилаца окупило у Евродизниленду. Целокупна организација свечаног отварања протекла је беспрекорно.

У земљи бајки

Али, пођимо редом! Све оно што се догађало у претходних седам година градње завршило је невероватним спектаклом 10. априла када је Евродизниленд доживео заправо своју „претпремијеру". Угледни гости из целог света, и, наравно, новинари могли су да виде Земљу чаролија, Земљу бајки, Дивљег запада, али и Земљу будућности са најсавременијом технологијом.

Они који су видели калифорнијски Дизниленд тврде да је и овај европски његова верна копија, додуше у нешто смањеном обиму. Наши домаћини из Агенције Medi Travel Ltd и директор Нада Ђорђевић кажу: „Евродизниленд ће се догађивати до 2017 године, а ово је само прва фаза изградње."

Наравно, тешко је претпоставити како ће тада изгледати овај свет из маште, али данас, већ при првом обиласку возићем Евродизниленда застаје дах, враћају се слике из детињства: промиче Мисисипи са паробродом из прохујалих времена, иза њега плови гусарски брод, баш као брод Капетана Куке у авантурама с Петром Паном... У даљини замак Успаване лепотице, па Велики кањон са возом који је посебна атракција јер путнике вози кроз, на изглед, немогуће успоне и падове.

Главна улица у знаку је Дизнијевих јунака! На сваком кораку фигуре Микија, Паје и

Брод капетана Куке: Петра Пана нема, али све остало је као у причи о њему

Снимио: Ж. Синобад

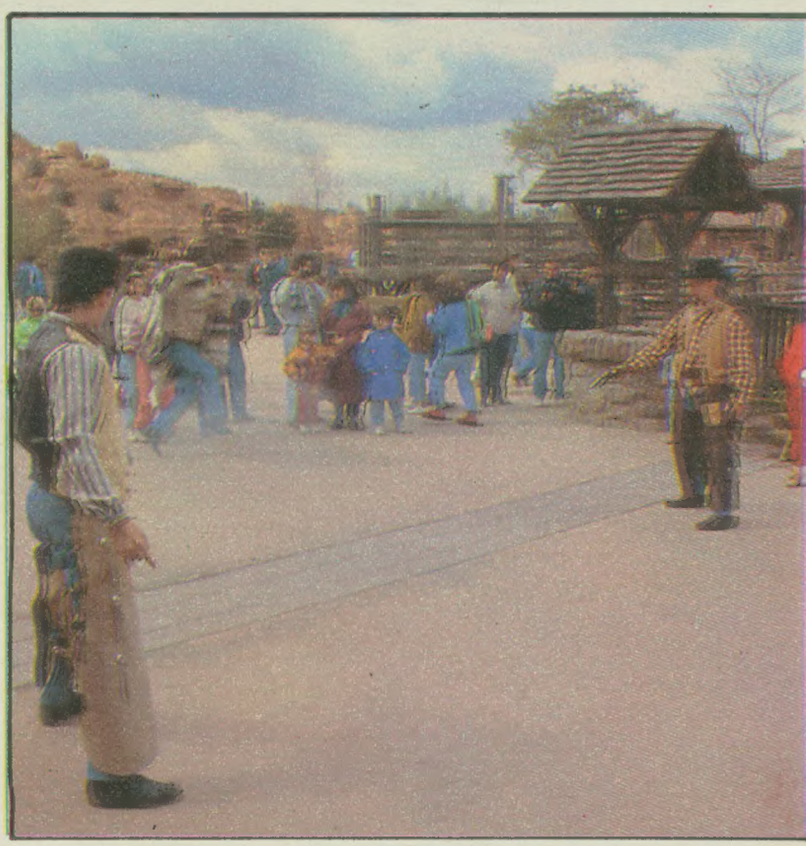

Обрачун код О. К. корала: каубојски део Дизниленда је у аутентичном руху са представом за гледаоце

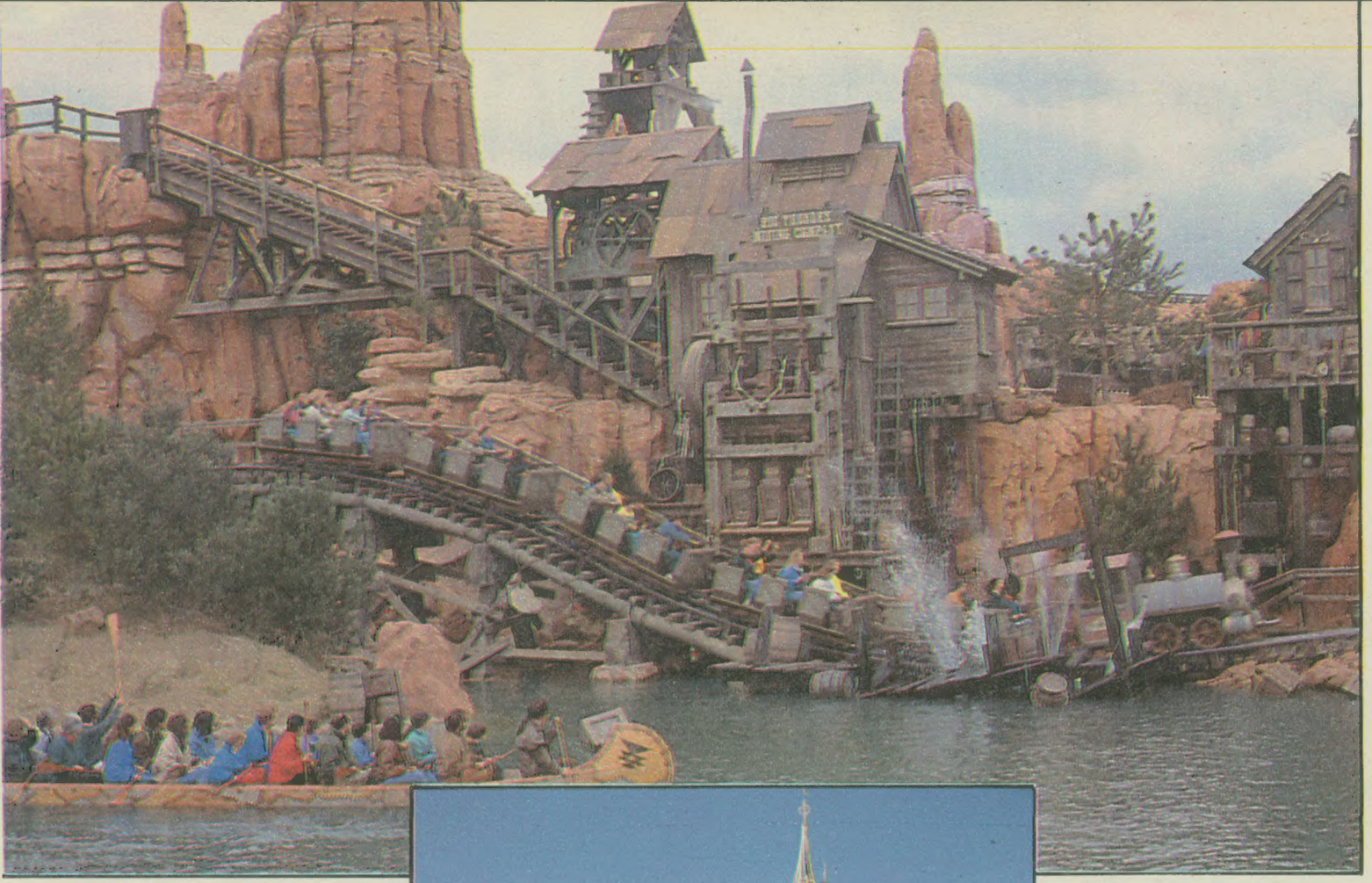

Атракција за посетиоце: возић који се спушта ивицама „Великог кањона" невероватним нагибима

Шиље и осталих ликова са којима смо се некад дружили кроз стрип, филм и машту. Ту је и каубојска четврт са салунима којих се сигурно не би постидели ни Дивљи Бил Хикок или чувени Док Холидеј! У позадини хотели „Чејен", „Санта Фе", бунгалови „Дејви Крокет", сви у амбијенту и духу правог Дивљег запада. Између, депадански са именима пионира Дивљег запада: „Били Кид", „Бик који седи", прашњава улица, америчка кола са арњевима, траперска опрема, салуни...

Мала Сирена и ласерска технологија

На самом улазу у Дизниленд парк доминира Дизниленд хотел са хиљаду различитих сијалица, а одатле се протеже главна улица у којој су банка, ресторани, пошта, продавница сувенира, све у стилу Америке с почетка овог века. Из главне улице може се стићи до замка Успаване лепотице, возића који иде око парка или до хала у којима су смештена „чуда" најсавременије технологије.

На оближњем језеру, 10. априла увече, Дизнијева компанија организовала је, пред

Замак Успаване лепотице: у централном делу Дизниленда је замак, а све параде и манифестације у „граду маште" завршавају се на овом месту.

званицама међу којима су биле и познате личности из светског шоу бизниса (Дон Џонсон, Мелани Грифит, Еди Марфи, Шер, Џипси Кингс...) пројекцију филма „Мала Сирена" на досад невиђен начин. Уз најсавременију ласерску технологију, над Сребрним језером, готово ни из чега, појавили су се ликови „Мале Сирене", и осталих јунака овог популарног Дизнијевог филма. Доживљај – нестваран. Све време пред очима, надомак руку, промичу ликови у свим могућим бојама десетинама пута већи од оних виђених на филмском платну.

И док једноставно не верујете у виђено, питамо се да ли је реч о будућности филма, да ли ћемо ускоро гледати пројекције на овај начин.

На повратку из Париза, утисци се полако слежу. Постаје јасније зашто је у читав пројекат Евродизниленда уложено 10 милијарди долара. Јер, овај чудесан свет представља, пре свега, уносан бизнис из којег ће се врло брзо извлачити добит.

А да није реч само о забави (или јефтиној забави), можда најречитије говори податак да четворочлана породица само за улазнице треба да издвоји око 800 француских франака (или 280 немачких марака).

С. Кецић

ПОВРАТАК ФИРЕРОВОГ ОЛДТАЈМЕРА

ПОКЛОН ОД 5 МИЛИОНА ФУНТИ

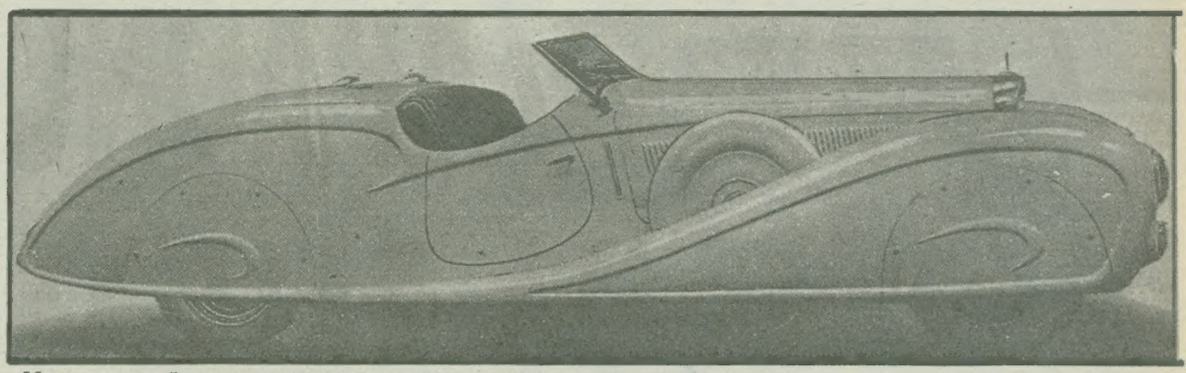

„Мерцедесов" двосед „500 К" из 1935. године

Мерцедес 500 К", спортски двосед, освојио је својим изгледом све посетиоце на изложби аутомобила у Берлину 1935. године. Био је то, за оно време, врхунски дизајн. Најлепши примерак и понос фабрике. Берлином је увелико кружила прича да је то дар фабрике „Мерцедес" великом вођи, а биће му уручен приликом његове посете изложби. Ког дана, у које време, из разлога безбедности држано је у строгој тајности.

И, дан пре затварања Хитлер се са пратњом и сарадницима појавио на изложби. Били су ту Гебелс, Химлер, незаобилазни Геринг и многи други нацистички достојанственици. Посетиоци који су се затекли на изложби били су срећни што им се пружа прилика да виде и поздраве свог фирера.

Убрзо се показало да приче о поклону нису биле без основа јер Хитлер се најдуже задржао на штанду „Мерцедеса", поред двоседа „500 К". Пажљиво је слушао објашњења главног инжењера фабрике, а потом, на велико задовољство присутних фоторепортера, сео у аутомобил. Тада и никада више.

Мали двосед постао је играчка у рукама Адолфа Хитлера, корисни шрафчић у игри „освајања света" која се већ увелико захуктала. Немачком рајху била је потребна нафта и фирер се досетио

ПОЛИТИЧАРИ И ВРАЧАРЕ ДА ЛИ НАМ

И данас, баш као у прошлости, вође, војсковође, краљеви и председници радо се саветују са видовњацима, нарочито у тешким временима

Кристална кугла Тома Корбета осигурана је код лондонског Лојда на – неколико милиона фунти. Тај драгоцени предмет, наиме, служио је Корбету да прориче судбину неким члановима краљевске породице. Али, није то ни британска екстраваганција, нити неуобичајени случај међу владарима. Готово да нема тог лидера који не прибегава ослушкивању гласова савремених пророка или пророчица, па макар и не послушао њихова упозорења. О улози видовњака и астролога у судбини осталог дела човечанства, а путем кројења политике, могле би да се напишу дебеле књиге, а ми ћемо овде изнети само неке приче везане за славна имена. Можете у њих веровати ако желите или не, поучне су у сваком случају!

Да почнемо догађајем из јесени 1951. године. Француски генерал Де Гол који није зазирао од саветовања са пророцима, а чинио је то увек посредно, послао је једног свог официра у Швајцарску, на „специјални задатак": код „Мудраца из Лозане", како су људи називали извесног Алека Дана. Тај тихи и скромни човек аскетског држања чији је отац био Немац а мајка Францускиња говорио је – и прорицао – на оба језика, али и на енглеском, италијанском и шпанском, а посебно је био цењен у војним круговима.

Де Голов емисар нипошто није одао ни свој идентитет нити је рекао по чијем налогу долази. Пружио је пророку једну кожну рукавицу, помало изношену, коју је извукао из актен-ташне, као и коверат на коме ништа није писало.

Све се подудара

„Мудрац" из Лозане добро је осмотрио и опипао оба предмета, па прозборио:

– Ово припада особи са огромним зрачењем и која је била у средишту међународне пажње. Та особа ће стећи велику популарност.

И тако редом, оно што знамо да је и постао генерал Де Гол. Међутим, емисар је још упитао да ли ће дотична особа пасти као жртва атентата, а одговор је био овакав:

– Видим много атентатора на њега, али ниједан неће успети. Овај човек је „заштићен".

Ако међу нашим читаоцима има таквих који не знају, додајмо да је генерал Де Гол државник који вероватно држи рекорд по броју неуспелих атентата на њега и који је умро у дубокој старости, у свом кревету, наравно.

Када смо већ у круговима око Јелисејске палате, да испричамо и догађај везан за једну Мароканку из краљевске породице, Мадам Сиркијан коју су високе личности радо питале за судбину. Тако се догодило и на једном пријему 1971. године. Извесна личност дискретно је повукла видовњакињу мало у страну и тихо је упитала шта мисли о будућности самог краља Хасана II. Мадам није имала при себи карте за тарот у које је обично гледала, а била је и помало изненађена пошто није рачунала на ненајављену „сеансу", али је упитала за краљев датум рођења. Када је то сазнала, одговорила је:

– У блиској будућности биће извршен атентат на њега, али не видим опасност јер он је „заштићен".

Срдачан сусрет Ричарда Никсона и Џин Диксон показује колико је овај председник САД уважавао пророчицу звану „Касандра из Вашингтона".

Хитлеров „мерцедес" се после 55 година поново нашао у Немачкој, али као власништво јорданског краља Хусеина. На светло дана изишла је и прича о путешествију овог аутомобила, тростругог поклон-пакета

Берлин 1935: Хитлер разгледа поклон

да „Мерцедесов" поклон проследи ирачком краљу Фејсалу. Добро је знао колико Арапи држе до вредних и ретких поклона.

А што се аутомобила тиче, ни краљ није заостајао за Хитлером, двосед лепотан био је само примерак више у његовој колекцији. Нити се Фејсал навозао у „Мерцедесовом" аутомобилу, нити се Хитлер много овајдио од нафте којој се толико надао. Енглези су успели да убеде ирачког краља да је не испоручује нацистима. Спортски двосед „500 К" завршио је после Другог светског рата у музеју у Багдаду.

Годинама касније изазивао је велико занимање посетилаца, а његова колекционарска вредност расла је из дана у дан да би достигла фантастичних пет милиона фунти. Фабрика „Мерцедес" годинама је покушавала да овај аутомобил, уникат, добије за свој музеј, али Ирачани су одбијали сваки разговор о продаји.

Почетком ове године Хитлеров двосед поново је привукао пажњу немачке и светске штампе. Иако је у Немачку ушао у строгој тајности, после пуних 55 година, све је брзо „проваљено". Показало се да је Хитлеров олдтајмер поново пион у политичкој игри званој придобијање. Наиме, неколико дана пре напада Ирака на Кувајт, ирачки председник Садам поклонио је Хитлеров аутомобил јорданском краљу Хусеину, знајући да је овај просто луд за старим аутомобилима. Разлог – потребан му је савезник у инвазији на Кувајт, а то што је олдтајмер вредан музејски експонат Садаму није било битно.

И, као да се историја поновила: јорданski краљ Хусеин није био савезник Садаму у нападу на Кувајт. Поклон је, наравно, задржао и послао у Немачку стручњацима за обнављање олдтајмера.

Вито Недељковић

КРОЈЕ БУДУЋНОСТ

– Мислите заштићен на натприродан начин?

– Управо тако – била је сигурна Мадам.

Недуго после овога догодио се познати масакр када је у резиденцију краља Хасана II, а на сам његов рођендан, упала група наоружаних људи и отворила ватру на званице. Уз врисак, присутни су се бацили на под, крв је шикљала свуда, али краљ је прошао без иједне огреботине.

Разуме се, било је државника који нису придавали значај пророчанствима. Тако постоји и прича о Џин Диксон, врачари са међународном славом коју су звали „Касандра из Вашингтона" – њена клијентела, ниме, углавном је припадала високој америчкој администрацији.

Џин Диксон је, кажу, неколико месеци пре догађаја у Даласу, упозорила председника Кенедија, да ни по коју цену не долази у тај град. Имала је, вели сама, потпуно јасну визију која јој се указала са свим појединостима предстојеће трагедије, а преко целе слике догађаја „горела" су слова начињена од ватре: „Далас". „Касандра из Вашингтона" чак је упорно више пута покушавала да одврати Кенедија од путовања, али он се уопште није обазирао на њене речи и овако их је пропратио:

– Ако ми је „записано" да погинем од атентатског зрна, тамо или на неком другом месту, шта мари. Нећу бити ни први а ни последњи председник САД који је тако прошао. Све је у Божијим рукама...

На дан 22. новембра 1963. године Џин Диксон седела је за ручком у вашингтонској палати Мејфлауер заједно са председниковим братом Робертом, а било је присутно око двеста људи када је она нагло одгурнула тањир и готово се срушила, толико јој је позлило. Само што је прозборила, једва чујно, да ће се председнику баш тога дана догодити нешто страшно, на радију су објавили вест о атентату у Даласу!

Кад астролога прогута мрак

И Ричард Никсон, исто тако чувен амерички председник, примио је Џин Диксон, али за разлику од Кенедија он је, изгледа, придавао значај њеним пророчанствима и то у јавности уопште није крио. Не знамо да ли је „Касандра" одиграла неку улогу у познатој афери Вотергејт, али зато је њена европска колегиница „Мадам Солеј", а то значи „Сунце", дала интервју угледном „Њузвику" у коме је рекла да је Никсонов распоред звезда катастрофалан и да она предвиђа скандал због кога ће се на председника сручити мржња, те да ће се догађаји одвијати тако да он неће довршити свој мандат у Белој кући. Овај интервју био је објављен пре Вотергејта!

Хитлер је од почетка своје каријере па до краја имао уз себе стручњаке за хороскоп. Најпре је то био Ерик Ханусен, власник малог и неугледног бара у Берлину, где је он уз пиће пружао и астролошке услуге. Његови редовни посетиоци године 1920. били су типови који су се звали Ернст Рем, Рудолф Хес, Химлер и остале будуће „зверке" Трећег рајха! Како су се Хитлерови људи успињали ка власти, растао је и углед Ханусенове крчме која се проширила и постала луксузно уређена „Палата окултизма". И сам фирер постао је, посредно, његова мушterија.

Али, Ханусен је пао у немилост. Кажу да га је Гестапо ухватио и држао у тајности, али колико дуго, где и да ли је погубљен или не, никада нико није дознао.

Извесни Карл Крафт, Швајцарац, постао је наследник Ерика Ханусена по питањима прорицања судбине. Да ли је умео да види сопствену? Вероватно да није пошто је Хитлеру једном приликом 1943. године рекао да види „нагли пад његовог престижа и то као последицу војних неуспеха" после чега је сместа ухапшен. Одведен је у Бухенвалд и тамо скончао у јануару 1945. године.

Ни Стаљин није био без пророка. Кажу да је „сатрап из Кремља" уочи сваке битке проборавио очи у очи са извесним „магом" из Грузије, а имао је крај себе и пољског видовњака и хипнотизера Волфа Месинга.

И, да закључимо: ове приче о пророцима и државницима 20. века само показују да се од библијских времена до данас људска природа није изгледа много променила, велика већина смртника, па тако и они најистакнутији, воли да чује шта „кажу" звезде, кугла, карте, длан, талог од кафе, пасуљ... и шта све не, само да је тема – судбина!

М. К.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

СЛЕДЕЋА КУЋА ЈЕ, ИСТИНА, МАЛО ОРОНУЛА...
ВИДИ, КО БИ ТО РЕКАО!
ХМ... ОВО ЈЕ ПРОДАВАЦ ОРОНУЛИХ КУЋА!
ОВУ БИХ ВАМ ДАО ВРЛО ЈЕВТИНО, АКО ВАМ СЕ ДОПАДА!
ДА ЛИ СТЕ СПРЕМНИ ДА ДОБРО ЗАВРНЕТЕ РУКАВЕ, ЛИЈЕТЕ ЗНОЈ ДАН И НОЋ И РАДИТЕ К'О КОЊ?
©1992 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved
ОДГОВОРИ ЧОВЕКУ, ЗАБОГА!
ИЗВИНИ, МИСЛИО САМ ДА СЕ ОН ОБРАЋА ТЕБИ!
CHRIS BROWNE 4-5

Најновији пут у космос

ЈАПАНЦИ ЗАГЛЕДАНИ У СУНЦЕ

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

Синови Земље излазећег сунца послали су васионски брод право ка – Сунцу! Мисија ће трајати док се брод не истопи

На јапанском се зрак сунца каже, отприлике, нешто као – „јокоу". Тридесетог августа прошле године једна ракета-носач типа „нисан М-3S-2-6" полетела је из свемирске базе Кагошима у Јапану. У себи је носила свега 390 килограма тешку свемирску сонду која је, неколико дана пре полетања, имала назив „Солар А", да би је њени творци прекрстили и лансирали као поменути „јокоу".

Елем, тако је „јокоу" пошао на своје двогодишње, а ако Бог да, и четворогодишње путовање право – ка Сунцу. У питању је један од најзанимљивијих свемирских научних пројеката у овој деценији. Тим пре ако се зна да је последњих година утицај дешавања на Сунцу, због истањеног озонског омотача, знатно променио разноразне животне навике Земљана.

Опасан „мелеми"

На пример, више није згодно користити аеросолне спрејове под притиском јер уништавају озон. Затим, није упутно слати много ракета у космос пошто приликом лансирања буквално прождиру озон, па припаднице слабијег пола не би требало више да се сунчају без горњег дела купаћег костима. За све је крив повећан погубан утицај ултраљубичастог зрачења са Сунца које се до површине Земље пробија све лакше јер је озонски омотач, који га је пре извесног времена сасвим успешно неутралисао – све тањи.

У маленом сателиту налазе се свега четири инструмента: два телескопа која могу да осматрају подручје Х зрачења и два спектрометра.

Научнике, наравно, највише занимају такозване протуберанце, страховите нуклеарне експлозије које се у одређеним временским размацима догађају на површини Сунца. Експлозије протуберанци су толико јаке да би, када би се све атомске бомбе на Земљи сакупиле и активирале, учинак те домаће гига-експлозије био само тихо кашљуцање у односу на оно што се сваке секунде догађа на најближој нам звезди.

Те појаве су праћене толиком енергијом да изазивају поремећаје телекомуникација чак на Земљи и кварове на уређајима сателита у орбити око наше планете. За време сунчевих „олуја" расте и ниво озрачености астронаута у свемирским станицама и „спејс шатловима" у орбити око Земље, па је и то разлог да се појава детаљније проучи. Треба, наиме, смислити начин како што мање излагати опасности људе у свемиру. Поред тога, „јокоу" ће послати и филмски запис о изгледу Сунчеве короне.

Филм о Сунцу

Рекосмо „филмски запис", а не фотографије, зато што је „сунчев зрак" прва сонда у историји која је у стању да без престанка снима Сунце и емитује снимке на Земљу. То до сада није било могуће, па су сва сазнања о Сунцу створена на основу серија фотографија, а не сталних видео-записа које је „јокоу" већ почео да шаље.

Колика је предност оваквог осматрања Сунца могу да схвате сви који увече гледају временску прогнозу и сателитски снимак облака и свих осталих дешавања у атмосфери. Када би размак снимања био неколико дана, онда би се тешко дало схватити шта се дешава са облацима и куда се и како померају ваздушне масе. Овако, на телевизији се емитује везана серија фотографија на сваких сат времена, па је све много јасније. Још јасније би било ако би се емитовао убрзан филмски снимак атмосфере са неког орбиталног сателита, а то је управо оно што „јокоу" пружа научницима када је у питању Сунце.

Предвиђено је да ова занимљива мисија траје најмање две године. Међутим, може се догодити да уређаји раде и све четири године на путу ка Сунцу. Онда ће једина звезда у нашем систему спржити малени „сунчев зрак".

П. А.

Где су жене у ратном ваздухопловству?

ЗАНИМАЊЕ МУШКОГ РОДА

Пилотску кабину, једно од својих последњих упоришта, мушкарци све чешће препуштају – колегиницама пилотима! Да ли је то паметно?

После рата у Заливу у Америци је започета жестока јавна расправа о томе да ли или не женама треба дозволити да лете као – пилоти борбених авиона!

Под притиском женских покрета за еманципацију Конгрес је донео одлуку да се поништи наредба којом женама није дозвољено да управљају борбеним авионима у америчком ратном ваздухопловству (USAF), морнаричкој авијацији (NAVY) и јединицама за подршку маринаца (Marine Corps). Главни разлог за то била су одлична искуства са Американкама које су као војници учествовале у операцији „Пустињска олуја".

Али, једно су обични војници, а друго пилоти борбених авиона, па зато не треба да чуди што Министарство одбране, ипак, не жури са увођењем слабијег пола у кокпите, користећи своје дискреционо право да о томе само одлучи без притисака са стране. Пентагон такође не мисли да учини било шта пре извештаја посебне комисије која ради на том случају. Извештај те комисије требало би да до 15. новембра ове године буде предмет лично председнику Сједињених Држава Џорџу Бушу.

За и против

Треба ли или не, на мала или велика врата, увести жене у једно од последњих традиционално мушких упоришта – у борбене авионе?

Ваља напоменути да у цивилној путничкој авијацији број жена авијатичара стално расте. Од 1980. године у америчким ваздухопловним компанијама број капетана и копилота слабијег пола порастао је за 325 одсто, али оне данас чине једва три одсто свих летача у цивилном ваздушном саобраћају Сједињених Држава. Занимљиво је да америчке савезне ваздухопловне власти, као и тамошња организација за ваздушни превоз, уопште не располажу подацима о томе колико је жена пилота запослено у авио-компанијама.

Срећом, америчко удружење линијског пилота, које броји 44000 чланова, зна да је око 900 припадница слабијег пола запослено у 44 авио-компаније. Од тог броја је 139 женских капетана, а остало су копилоти.

С друге стране, постоји и Међународно удружење жена пилота путничких авиона које броји 450 чланова из 50 авио-компанија и 25 земаља.

Занимљиво је да у израелској националној авио-компанији „Ел Ал" нема жена пилота иако у тој земљи жене служе двогодишњи војни рок, док мушкарци иду три године у војску. Наиме, један од услова за запошљавање пилота у „Ел Ал"-у је да су демобилисани летачи из израелског ратног ваздухопловства, а како тамо нема жена пилота, јасно је да ниједна Израелка не испуњава услов за авијатичара у „Ел Ал"-у.

Нема жена ни у великој јапанској авио-компанији „All Nippon Airlines". нема их ни у гигантском „Сингапур Ерлајнзу", па чак ни у аустријској и италијанској компанији.

Мишљење стручњака

– Женама, свакако, не мањкају способности. Али, човек не лети снагом свог интелекта него снагом својих емоција, а жене су емоционално осетљивије од мушкараца. Како су емоције функција старија од интелекта, онда је целокупан душевни живот

МА ШТА КАЖЕШ

ВОДИЧ ПО ЈАВНИМ ТОАЛЕТИМА

„Куда кад те притера?" био би слободан превод најновијег, до сада четвртог по реду, водича по јавним тоалетима. Да би га саставила, Вики Ровере је пуна четири месеца базала Менхетном који је, по статистичким подацима, најпосећенији део Њујорка. Нема тог туристе и путника који ће пропустити да га види и управо о њима Вики Ровере и брине – шта, тачније куда, кад их притера? За тај случај, посетиоцима Менхетна стоји на располагању 450 јавних WC што је у односу на 1940. годину, када их је само у подземној железници било 1000, заиста бедан број.

Утехе ради, ауторка овог необичног водича детаљно објашњава како се до њих стиже а ако је, ипак, превелика нужда у питању, ту су адресе разних трговина и установа које ће човеку притећи у помоћ и спасти га евентуалне бруке. Књига, иначе, има 52 стране и стаје три и по долара што, кад се све узме у обзир, и није превише: хемијско чишћење неког комада одеће ипак кошта више. ■

НИШТА ОД ПРЕДСЕДНИКОВЕ ЖЕЉЕ

Прва ствар коју је изјавио Ден Голдинг, нови директор Америчке агенције за свемирска истраживања, била је да од жеље председника Буша да на Марс до 2019. године пошаље првог човека нема ништа. Какав Марс, какви бакрачи! Све што ће до 2018. бити урађено јесте да се, под условом да влада издвоји суму од 500 милијарди долара, изгради летелица способна за међупланетарни лет до Марса. Али, своје прве летове она ће извести не са посадом људи него робота који ће утврдити да ли је искрцавање човека на Марс уопште могуће. Тек тада може да се размишља о томе који ће Земљанин постати први Марсовац. ■

Еви Лаусман (лево) и Никола Лунеман биле су прве жене пилоти у немачкој авиокомпанији „Луфтханза". Завршиле су обуку 1988. године и направиле први комерцијални лет исте године на „боингу 737"

људи, па и пилота, под утицајем емоција – каже за „Забавник" проф. др Братислав Петровић, психијатар светског гласа који је донедавно био начелник психијатријске службе војног ваздухопловства.

– Опште је познато да човек осећа увек, а мисли – само понекад – наставља професор Петровић и додаје:

– Ако је неко психолошки неспособан за пилота, то никако не значи да је тај глуп или луд. Са психолошко-психијатријске тачке гледишта, постоје три основна елемента која се морају анализирати приликом одлучивања да ли је неко способан да лети. То су: оцена личности, оцена интелектуалне способности и оцена мотивације. Савремена психијатрија нас учи да се они који свесно желе да се баве неким опасним послом (на пример, пилоти, падобранци, алпинисти...) у ствари несвесно плаше свог позива. То је такозвана контрафобијска организација личности и о њој се мора водити рачуна.

– Међутим – каже др Петровић – жене пилоти у цивилном ваздухопловству су психолошки више мушкарци него жене иако у физиолошком и анатомском смислу могу бити савршено женствене. Њихова личност је још у детињству, између треће и пете године живота, формирана тако да им је узор био мушкарац, а не жена. Уобичајено је да се женско дете тада поистовећује са женском особом (мајком), а да се дечаци поистовећују са неком мушком особом у својој близини (оцем). То је класичан став психоанализе и ту треба тражити разлог за мотивацију жена да се баве пилотажом авионом као изразито мушким послом.

Искуства показују да се борбени пилоти мушкарци поистовећују са авионом јер тако лакше чине успешну целину, па не треба да чуди када, после обарања или оштећења, хитно у магновењу радио везом обично јављају бази „Погођен сам!", а не „Авион је погођен". Авион је, дакле, симбол, мушкости и жене пилоте, које су психолошки више мушкарци него жене, то је прави начин да несвесно остваре своју идентификацију са мушкарцима.

Све ово, наравно, не значи да су жене пилоти ненормалне особе, већ је само резултат досадашњих научних истраживања. – Иначе – сматра доктор Петровић – ако жене испуњавају све услове, могу слободно бити пилоти у путничкој и транспортној авијацији.

Никако у „мигове"

Али, када је у питању борбено летење, женама, по мишљењу уваженог стручњака, заиста није место у пилотским кабинама борбених „мигова" и „фантома". Наиме, опште је познато да је слабији пол физиолошки осетљивији на такозвану хипоксију, односно недостатак кисеоника.

Велика оптерећења која настају приликом убрзања или успорења током наглих маневара борбених авиона, што су нормални свакодневни услови рада борбених пилота, најбоље подносе омањи летачи снажних мишића, са дебелим и кратким вратовима. Тиме се скраћује пут који крв треба да пређе од срца до виталних делова тела, што је изузетно важно због великих инерцијалних сила које терају крв из једних у друге делове тела. Због тога постоје пилотска „анти Г" одела. Али, и поред „анти Г" заштите, нису ретки случајеви да борбени пилоти падају у несвест приликом наглих заокрета који им „истерају" крв из главе.

Треба ли напоменути да жене, у принципу, имају дуже а тање вратове, тање кости и слабију мускулатуру у односу на мушкарце. Природа их је, једноставно, онемогућила да се баве позивом пилота борбених авиона. Бар док су „мигови" и „фантоми" овакви какви су.

Наравно, постоје припаднице слабијег пола које би и физички савршено испуњавале услов да буду пилоти борбених авиона, али – за њима се мушкарци на улици не осврћу.

Александар Павић

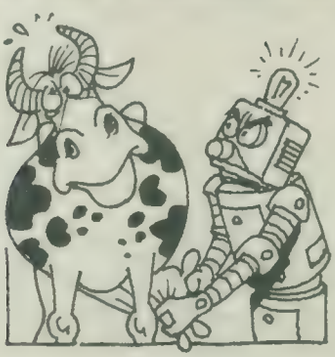

КО ТО МУЗЕ КРАВЕ?

Недавно је на сајму у Амстердаму велику пажњу посетилаца привукао робот који ускоро треба да постане незаменљив помоћник одгајивача крава. За разлику од постојећих апарата за мужу, овај се савршено креће по штали, сам налази краве и музе их без туђе, то јест људске помоћи. Штавише, уз помоћ електронике непогрешиво разликује сваку животињу понаособ.

Занимљиво је да краве немају ништа против ове машине: сасвим добро се слажу с њом јер им омогућава да се слободно крећу по штали а не да стоје у скученом боксу. Кад дође време муже, робот их једноставно потражи, причврсти цеви на виме, заврши посао и иде даље. Задовољне оваквим третманом, краве дају више млека него кад их музе човек. Тако бар тврде произвођачи. ■

ЖАБЕ КАО ЛЕК

Недавно је екипа стручњака са универзитета у аустралијском граду Аделаиди утврдила да народна медицина не греши кад жабама приписује лековиту моћ. Оне је заиста имају. Истраживања која се већ неколико година спроводе на овом универзитету показала су да жлезде на кожи зелене жабе која живи на дрвећу луче твари са својствима антибиотика и веома су успешне против једне врсте стафилокока отпорне на до сада познате лекове.

Идеја о истраживању лековитости жаба потекла је од професора Мајкла Тајлера, водећег стручњака за водоземце, који је, како је рекао, одувек желео да сазна како то да жабе не подлежу разним заразама чак и у случајевима кад живе на веома загађеним местима. Сада је, ето, то сазнао. Међутим, открића до којих је дошао са својим колегама тек су први корак на дугом путу ка добијању лекова од природних једињења које луче жабе: проћи ће још много времена док не почну да се производе. ■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ТРИНАЕСТ КИЛОМЕТАРА СМРТИ

Кад је Тереза Петрија схватила да Вуди одводи њиховог сина и да дете можда никад више неће видети, без размишљања је скочила на кола у покрету

Тереза Петрија једва је успевала да се одржи на колима која су јурила више од 100 километара на час. Грчевито приљубљена за пртљажник осећала је да неће још дуго издржати. Ноге, којима се закачила за браник, као да нису биле њене. Ако та сулуда вожња ускоро не престане, готова сам, помислила је. А можда он и жели да ме се реши?

Лажно очајање

Крајем јануара ове године двадесетогодишња Тереза Петрија договорила се са својим бившим супругом да се нађу у мотелу у месту Ист Риц, америчка држава Тенеси. Требало је да виде шта и како ће даље. Суд још није донео пресуду коме ће припасти старатељство над њиховим петнаестомесечним сином који је носио очево име – Вуди.

Када су се договарали где ће се наћи, бивши супруг је преклињао Терезу да дође с дететом, што јој је, знајући га као пргавог човека спремног на све, било сумњиво. Неколико пута питала га је зашто му је толико стало да види сина. Зар не може да сачека званичну одлуку суда?

Двадесетосмогодишњи Вуди Петрија остављао је утисак очајника. Понављао је да се променио откако Тереза и мали Вуди нису с њим, објашњавао да толико чезне за малишаном да је и сан изгубио... На крају је почео да плаче. Тереза Петрија поверовала је да јој се бивши муж заиста променио.

Чим су се нашли у соби мотела, Тереза је схватила да је све оно што јој је Вуди причао телефоном била најобичнија глума. Још с врата је захтевао да му Тереза да дете, да мали Вуди мора с њим да живи. Потврда да озбиљно мисли то што јој је рекао био је пиштољ којим је почео да јој прети. Зграбио је малишана који је вриштао и истрчао с њим из собе.

Тереза се није двоумила ни часа. Појурила је за њима. Кад је видела како Вуди отвара врата свог „понтијака" и убацује дете на седиште крај возача, постало јој је јасно да мора нешто да уради и то брзо. Ако сада пустим да ми одведе сина, помислила је, ко зна да ли ћу га икада више видети.

И даље држећи пиштољ у руци, Вуди је ускочио на седиште и – „понтијак" је муњевито кренуо. Луда од очајања, Тереза је успела да се баци на пртљажник надајући се да ће тако спречити Вудија да крене даље од паркиралишта. Силно се преварила.

Вуди Петрија је у ретровизору видео шта је урадила Тереза. То као да га је још више разбеснело. Кренуо је ка аутопуту додајући гас. Неки човек у камионету који му се нашао на путу гледао је шта се догађа и покушао Вудију да препречи пролаз. Обилазећи га, „понтијак" се занео и Тереза замало није слетела на пут.

Спонтана потера

Тереза је једва некако повратила равнотежу и још више се приљубила уз пртљажник. Чим би само мало подигла главу покушавајући да дозива упомоћ, чинило јој се да ће је ветар „одлепити" од аутомобила и то би био крај.

Зар је могуће да ми нико неће помоћи, питала се све више губећи снагу. Врло брзо, међутим, схватила је да није сама. Непознати возачи трубили су, махали и на све могуће начине настојали да зауставе лудака који је јурцао са женом на колима. Нису успели да му препрече пут, али су га изнервирали довољно да после десетак километара са аутопута скрене на један споредни. Вероватно је мислио да ће тако лакше умаћи спонтаној потери.

Полицајци су само чекали тај тренутак. Обавештени о сумануто вожњи непознатог човека, поставили су Вудију заседе на неколико места. После три километра вожње опколили су његов „понтијак" са свих страна. Коначно није имао куд. Морао је да се заустави. Вудија Петрију полицајци су извукли из аутомобила, ставили му лисице и одвезли га у полицијску станицу.

Несрећној Терези морали су да помогну да се „одлепи" од кола. Чинило јој се да су јој све кости претворене у прах. Једва се држала на ногама. Дошла је себи тек кад је зачула плач свог сина.

– Та млада жена заиста је имала среће – касније је рекао шериф Фил Самерс који је ухапсио Вудија. – Само је велика жеља да спасе свог сина могла да јој да толику снагу.

В. С.

Тереза Петрија је сигурна да јој нико више неће одузети сина. Суд је одлучио да она добије старатељство над малим Вудијем.

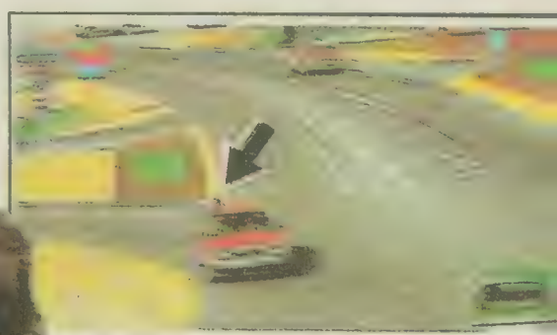

Реконструкција Терезине вожње на живот и смрт

ТЕРМИНАТОР 2
СУДЊИ ДАН
ЛОС АНЂЕЛЕС, 11 ЈУЛА 2029. ГОДИНЕ...
ТРИ БИЛИОНА ЉУДИ ПОГИНУЛО ЈЕ 29. АВГУСТА 1997. ОНЕ КОЈИ СУ ПРЕЖИВЕЛИ НУКЛЕАРНИ ПОЖАР НАЗВАН „СУДЊИ ДАН," ЧЕКАО ЈЕ НОВИ КОШМАР - РАТ ПРОТИВ МАШИНА...
„СКАЈНЕТ, КОМПЈУТЕР КОЈИ ЈЕ КОНТРОЛИСАО МАШИНЕ УНАЗАД КРОВ ВРЕМЕ, ПОСЛАО ЈЕ ДВА ТЕРМИНАТОРА. ЊИХОВА МИСИЈА ЈЕ: УНИШТИТИ ВОЂУ ЉУДСКОГ ОТПОРА...
...ЉУБА КОНОВА, МОГ СИНА...

ВРЕМЕ САДАШЊЕ...
ПРВИ ТЕРМИНАТОР ПРОГРАМИРАН ЈЕ ДА НАПАДНЕ МЕНЕ 1984. ГОДИНЕ... ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ЏОН РОЈЕН... НИЈЕ УСПЕО...
ДРУГИ ЈЕ КОНСТРУИСАН ДА НАПАДНЕ ЏОНА ДОК ЈЕ ЈОШ БИО ДЕТЕ...КАО И РАНИЈЕ, ПОКРЕТ ОТПОРА ПОСЛАО ЈЕ УСАВРШЕНОГ РАТНИКА ДА ЗАШТИТИ ЏОНА..
БИЛО ЈЕ ПИТАЊЕ КОЈИ ЋЕ ОД ОВИХ ДВОЈИЦЕ ПРВИ СТИЋИ ДО ЏОНА..."
ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ТВОЈА ОДЕЋА, ЧИЗМЕ И МОТОЦИКЛ!
ЗАБОРАВИО СИ ДА КАЖЕШ МОЛИМ!

КРААК!
ЈААОО!
ОХ! ОХ!
ЦАНГРР!
ОВАЈ КОМА-ДА...
...РАС-ТУРА...
ССС
ССС
ССС
ОХ... ДРЖИ ТО!
ААААХ!
ОД МЕНЕ НИШТА НЕЋЕШ ДОБИТИ!
ОХ... ЈАОО! УУУХ!
ААААХ!
ЦАК!
УУХ...КАД РАЗ-МИСЛИМ, МОЖДА МОЖЕМО ДА СЕ ДОГОВОРИМО!
3

НА ДРУГОМ МЕСТУ...
КР РК!
ДО ЗАВОЛА... ШТА ЈЕ...
ШКРИИП!
ЧУДНО...
КО...
ДУМ!

СЛЕДЕЋИ ПАЦИЈЕНТКИЊУ ЈЕ 29-ГОДИШЊА ЖЕНА СА ДИЈАГНОЗОМ АКУТНИ ШИЗОФРЕНИЧНИ ПОРЕМЕЋАЈИ...

УОБИЧАЈЕНИ ЗНАЦИ: ДЕПРЕСИЈА, УЗНЕМИРЕНОСТ, АГРЕСИВНОСТ, МАНИЈА ГОЊЕЊА... ДРЖИМО ЈЕ ПОД СТРОГОМ КОНТРОЛОМ..."

БОЛНИЦА РЕСКАДЕРО

...23...24...
...25...

'БРО ЈУТРО, САРА!

ДОБРО ЈУТРО, ДОКТОРЕ СИБЕРМАНЕ! КАКО **КОЛЕНО?**

ЕХ... ПРЕ НЕКОЛИКО НЕДЕЉА УБОЛА МЕ ЈЕ ОЛОВКОМ У КОЛЕНО... ЊЕНА ФИКС ИДЕЈА ЈЕ ВРЛО ЗАНИМЉИВА...

ВЕРУЈЕ ДА ЈЕ МАШИНА ЗВАНА ТЕРМИНАТОР ПОСЛАТА КРОЗ ВРЕМЕ ДА ЈЕ УБИЈЕ!

ТАКОЂЕ И ТО ДА ЈЕ ОТАЦ ЊЕНОГ ДЕТЕТА БИО ВОЈНИК ПОСЛАТ ДА ЈЕ ЗАШТИТИ... И ОН ЈЕ ИЗ БУДУЋНОСТИ...

ХА!

...ИЗ ГОДИНЕ 2029... АКО СЕ ДОБРО СЕЋАМ! ИДЕМО ДАЉЕ!

ДАГЛАСЕ, НЕ ВОЛИМ КАД ПАЦИЈЕНТИ ПРАВЕ НЕРЕД У СОБИ! НЕКА ЈОЈ ДАЈУ ТОРАЗИН!

ДОБРО!

ВРЕМЕ ЈЕ ЗА ЛЕКОВЕ, КОНОР!

УЗМИ ИХ!

ЗНАШ ДА МОРАШ БИТИ ДОБРА! ПОПОДНЕ ИДЕШ НА КОНТРОЛУ!

НЕЋУ! НЕ ЖЕЛИМ ВИШЕ НЕВОЉЕ...

ПРОКЛЕТ ДА СИ... ОХ!

БЕЗ ГУЖВЕ!

ПОСЛЕДЊЕ УПОЗОРЕЊЕ, ДУШО!

ОВИ ТВОЈИ ФОСТЕРОВИ СУ СТВАРНО ГРОЗНИ, ЏОНЕ!
ЏОНЕ, ГОВО... УУУ! ЛАКШЕ, ЧОВЕЧЕ!
БАНКА
РРРРМ!
ЛАКА ЛОВА!
МИСЛИШ ДА НЕ УПАЛИТИ?
НЕМА ПРОБЛЕМА!
ГДЕ СИ СВЕ ТО НАУЧИО?
ОД МАЈКЕ МОЈЕ ПРАВЕ МАЈКЕ!
СЈАЈНО! ДОБИО САМ! ИДЕМО!
КАСНИЈЕ...
ТО ТИ ЈЕ ПРАВА МАЈКА?
ДА, ТО ЈЕ ОНА!
ОХ! ПРИЛИЧНО ДОБРО ИЗГЛЕДА!
САД БАШ И НЕ! ПОТПУНО ЈЕ СКРЕНУЛА! ЗАТО ЈЕ У ПЕСКАДЕРУ! ПОКУШАЛА ЈЕ ДА ДИГНЕ У ВАЗДУХ ФАБРИКУ КОМПЈУТЕРА, И УХАПШЕНА ЈЕ!

ОДСЕК ЗА МАЛОЛЕТНЕ
ПРЕДМЕТ: КОНОР
ЦОН - КРАЂЕ, ПРОВА-
ЛЕ, НАСИЉЕ
МАЈКА: КОНОР САРА
ЗАКОНСКИ
СТАРАТЕЉИ:
ВОЈТ ТОД И ЧЕНЕЛ
5235 ОЛМОНД
СТРИТ РИЗИДА,
КАЛИФОРНИЈА
ВИ СТЕ СТАРА-
ТЕЉИ ЦОНА
КОНО-
РА?
ДА, МИ СМО!
ШТА ЈЕ ОПЕТ
УРАДИО?
МОГУ
ЛИ ДА
РАЗГО-
ВАРАМ
С ЊИМ?
ОТИШ'О
ЈЕ МОТО-
РОМ ЈОШ
ЈУТРОС...
КО ЗНА
ГДЕ
ЈЕ...
ЗАШТО ГА
ТРАЖИТЕ?
МОРАМ
НЕШТО
ДА ГА
ПИТАМ!
ВЕЋ ГА ЈЕ ТРА-
ЖИО НЕКИ ВИ-
СОК МОМАК НА
МОТОЦИКЛУ! ДА
НИЈЕ С ТИМ
ВЕЗИ?
НИЈЕ
ВАЖ-
НО!
„ЧИНИТЕ ЛИ
ЦОНОВЕ ФОТО-
ГРАФИ-
ЈЕ?
ДА СКОК-
НЕМО ДО
ШЕТАЛИШ-
ТА...
ОХ... ДА, ДОНЕСИ
АЛБУМ, ЧЕНЕЛ...
TELE
ТЕЛЕФОН

ТИ ДЕБИЛКО! ОВО НЕ САЊАМ!
ЗА ТЕБЕ СВАКАКО ТО НИЈЕ САН!
29. АВГУСТА 1997. И ТИ ЋЕШ ВИДЕТИ СВОГ БОГА! СВИ НЕЗАШТИЋЕНИ ЛОШЕ ЋЕ СЕ ПРОВЕСТИ!
БИЛА САМ ЗАПЉАШЕНА...ЗЛОЉЕНА...САД МИ ЈЕ БОЉЕ!
ДА! ТВОЈЕ ПОНАШАЊЕ СЕ ПОПРАВИЛО!
СХВАТИЛА САМ НЕКЕ СТВАРИ!
А ШТА ТО?
РЕКЛИ СТЕ ДА ЋУ, АКО ЗА ШЕСТ МЕСЕЦИ БУДЕМ НАПРЕДОВАЛА, МОЋИ ДА ПРИМАМ ПОСЕТЕ!
ЕТО, ПРОШЛО ЈЕ ПОЛА ГОДИНЕ И НАДАМ СЕ ДА ЋУ ВИДЕТИ СИНА!
ИДЕ ДА СЕ ПОДСЕТИМО ШТА СИ ПРИЧАЛА О ТЕРМИНАТОРИМА!
ДАКЛЕ, МИСЛИШ ДА ОНИ НЕ ПОСТОЈЕ?
НЕ ПОСТОЈЕ! САД СХВАТАМ!
АЛИ ТОЛИКО ПУТА СИ ПРИЧАЛА КАКО СИ ЈЕДНОГ СМРСКАЛА ХИДРАУЛИЧНОМ ПРЕСОМ!
ДА ЈЕСАМ, ОСТАЛИ БИ НЕКИ ТРАГОВИ! НЕШТО БИ ОТКРИЛИ У ФАБРИЦИ!
ЗНАЧИ, НЕ ВЕРУЈЕШ ДА ЈЕ КОМПАНИЈА СВЕ ЗАТАШКАЛА!
НЕ ВЕРУЈЕМ!

КИБЕРДИН СИСТЕМИ
ЗДРАВО!
ГОСПОДИНЕ ДАЈСОН! ЕКИПА ТРЕБА ДА ИЗВРШИ ЈОШ ЈЕДАН ТЕСТ НА... НА ТОМЕ!
ВАЖИ! ЗА КУТО!
ДАЈСОНЕ, НИСАМ ДУЂО ОВДЕ, ПА ВИХ ЗАТО ВОЛЕО ДА МИ КАЖЕТЕ... ЗНАТЕ ШТА...
ШТА?
ПА... ОДАКЛЕ ЈЕ ТО ДОШЛО?
И ЗА САМ ИМ ЈЕДНОМ ПОСТАВИО ТАКВО ПИТАЊЕ! РЕКОШЕ МИ...
АЛИ ЗА СЕ И ДАЉЕ ПИТАМ...
...БЕЗ ПИТАЊА!

ШТА МИСЛИТЕ, ДОКТОРЕ?
ЕВО У ЧЕМУ ЈЕ ПРОБЛЕМ... ПАМЕТНИ СТЕ И ЧИНИ МИ СЕ ДА МИ ГОВОРИТЕ УПРАВО ОНО ШТО ОЧЕКУЈЕМ!
МИСЛИМ ДА НЕ ВЕРУЈЕТЕ У ОНО ШТО СТЕ РЕКЛИ!
МОЛИМ ВАС... СИН МИ ЈЕ У ОПАСНОСТИ... ДА ГА ПОЗОВЕМ?
ИПАК НЕ! ПРЕПОРУЧИЛИ ДА ОСТАНЕТЕ ЈОШ ШЕСТ МЕСЕЦИ!
НЕ!
ПУСТИТЕ МЕ! СИЛБЕРМАНЕ, НИСТЕ СВЕСНИ ШТА ЧИНИТЕ! ИДИОТЕ! ТЕШКО ТЕБИ! ЧУЈЕШ?
ЛЕПО ПОНАШАЊЕ!
ДА, ОНО ЈЕ БИО ОВДЕ! РЕКЛЕ ДА ИДЕ У „ГАЛЕРИЈУ"!
ГДЕ ЈЕ ТО?
НЕКОЛИКО БЛОКОВА ДАЉЕ!
ДОЂИ, ЧОНЕ, ДА НАПРАВИМО МАЛО ГУЖВЕ!
10

НЕКИ ЖАЦА ТЕ ТРАЖИ!
МА КАКАВ ЖАЦА!
ХЕЈ!
ОХ!
МОРАМ УЛАЗИТИ ТОЈ СВИЊИ...
КО ЛИ ЈЕ, ЗАБОГА?
ИГРА ЈЕ ЗАВРШЕНА! НАДРЉАО САМ!
ЦАК! ЦАК!
СПУСТИ ТО!
ТАА ТАА ТАА
ГОСПОДЕ!

ООХ! КОЈИ ТИ ЈЕ БАВО! ПАДАЗИ!
ЖИВ ЈЕ!
БАМ! БАМ! БАМ!
БАМ! БАМ! БАМ! БАМ!
EXIT
БРИШИ, ЧОНЕ!
АУ! КО БИ РЕКАО.

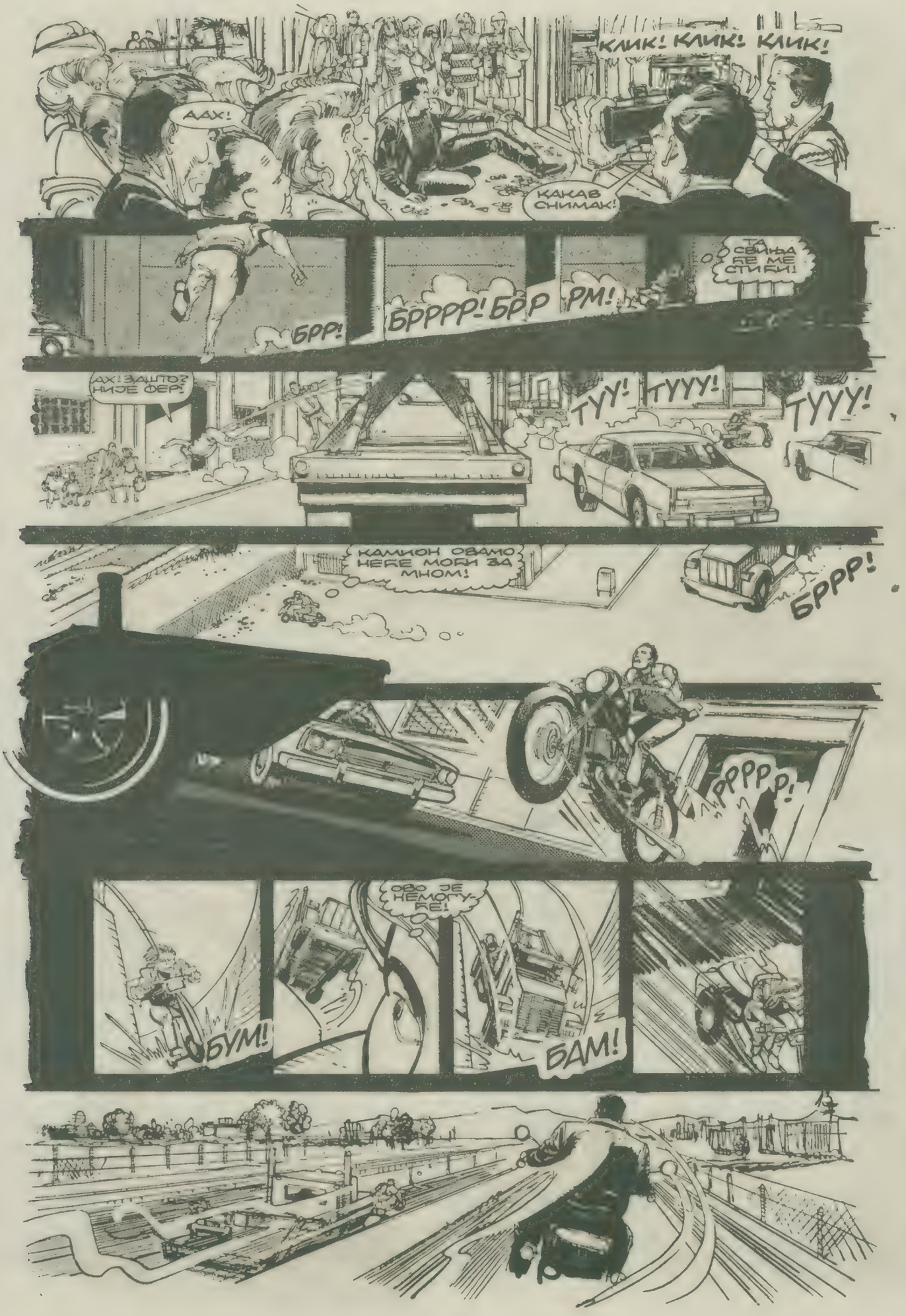
КЛИК! КЛИК! КЛИК!
ААХ!
КАКАВ СНИМАК!
ТА СВИЊА ЋЕ МЕ СТИЋИ!
БРР!
БРРРР! БРРРМ!
АХ! ЗАШТО? НИЈЕ ФЕР!
ТУУ! ТУУУ!
ТУУУ!
КАМИОН ОВАМО НЕКЕ МОЋИ ЗА МНОМ!
БРРР!
РРРРР!
ОВО ЈЕ НЕМОГУЋЕ!
БУМ!
БАМ!

КРАК!
Е, НЕ-ЛЕШ, ДРУШ-КАНЕ!
БРРРРРМ!
ООХ!
ДУУМ!
КРАААК!
ВУУУМ!
ДУУУМ!

ЗАТИМ...
НЕМОЈ ПОГРЕШНО ДА СХВАТИШ... АЛИ ТИ СИ ТЕРМИНАТОР! ЗАР НЕ?
ДА! СИСТЕМ КИБЕРДИН, МОДЕЛ 101!
ПА, ТИ СТВАРНО ПОСТОЈИШ... ООХ!
МАМА ЈЕ БИЛА У ПРАВУ!
ТИ СИ МАШИНА... МИСЛИМ, ИСПОД...
ЈА САМ КИБЕРНЕТИЧКИ ОРГАНИЗАМ! ЖИВО ТКИВО ПРЕКО МЕТАЛНОГ ЕНДОСКЕЛЕТА!
НИСИ ДОШАО ДА МЕ УБИЈЕШ...
МОЈ ЗАДАТАК ЈЕ ДА ТЕ ЗАШТИТИМ!
КО ТЕ ШАЉЕ?
ТИ!
ТРИДЕСЕТ ПЕТ ГОДИНА ОД ОВОГ ТРЕНУТКА ПРОГРАМИРАО СИ МЕ ДА БУДЕМ ТВОЈ ЗАШТИТНИК У ОВОМ ВРЕМЕНУ!
БАШ ЗАПЕТЛЉАНО...
А ОНАЈ ДРУГИ, ЈЕ ЛИ И ОН ТЕРМИНАТОР КАО ТИ?
НЕ КАО ЈА! Т-1000 ЈЕ САВРШЕНИЈИ ПРОТОТИП! МИМЕТИЧКА ПОЛИЛЕГУРА! ТЕЧНИ МЕТАЛ!
СЈАЈНО!
ТИ ТРЕБА ДА БУДЕШ УНИШТЕН! Т-1000 СЕ НЕЋЕ ЗАУСТАВИТИ ДОК НЕ ОБАВИ ЗАДАТАК!
ИДЕМО МОЈОЈ КУЋИ?
НЕ! Т-1000 БЕ ТЕ СИГУРНО ТАМО ЧЕКАТИ!
СИГУРАН СИ?
ЈЕДАМ!
МОРАМ УПОЗОРИТИ ТОДД И ЕНИЛ!
TELEPHONE

ЧЕНИЛ! ЧОН ОВДЕ!
ДУШО, ГДЕ СИ?
НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ! СУВИШЕ ЈЕ ЉУБАЗНА!
ДАВ! АВ! АВ! АВ!
АЛ' МАКС ЛАЈЕ!
ЧОНЕ! ДУШО!
ОВДЕ САМ! НА КОГА ВУЧКО ЛАЈЕ?
МОЈ ГЛАС!
ВУЧКО ЈЕ САМО УЗЕМО УЗ-ЉУБЉЕН...
ТВОЈИ СТАРАТЕЉИ СУ МРТВИ! ИДЕМО!
ПЕСКАДЕРО 1416 В. ХОЛ ЛОС АНЂЕЛЕС
ХОЋЕШ ДА КАЖЕШ ДА МОЖЕ ДА ИМИТИРА СВЕ ШТО ДОТАКНЕ?
САМО ОНО ШТО ЈЕ ИСТЕ ВЕЛИЧИНЕ! НЕ СЛОЖЕНЕ МАШИНЕ!
НИЈЕ БАШ ОХРАБРУЈУЋЕ!
МАМА МИ ЈЕ ПРИЧАЛА О ОВОМЕ! ЗАТО ЈЕ И УЧИНИЛА ТО ШТО ЈЕ УЧИНИЛА! СКИТАЛА ЈЕ САМО ДА БИ САЗНАЛА ШТО ВИШЕ О ВОЗСЦИ...

...ДА БИ МЕ НАУМИЛА ДА БУДЕМ ВЕЛИКИ ВОЈСКОВОЂА! А ОНДА СУ ЈЕ ГОРКИРАЛИ, И ОНА ЈЕ СКРЕНУЛА...
ТО ЈЕ ЛИЧИЛО НА ЗБРКУ И ЗА САМ ЈЕ МРЗЕО ЗБОГ ТОГА...
BL

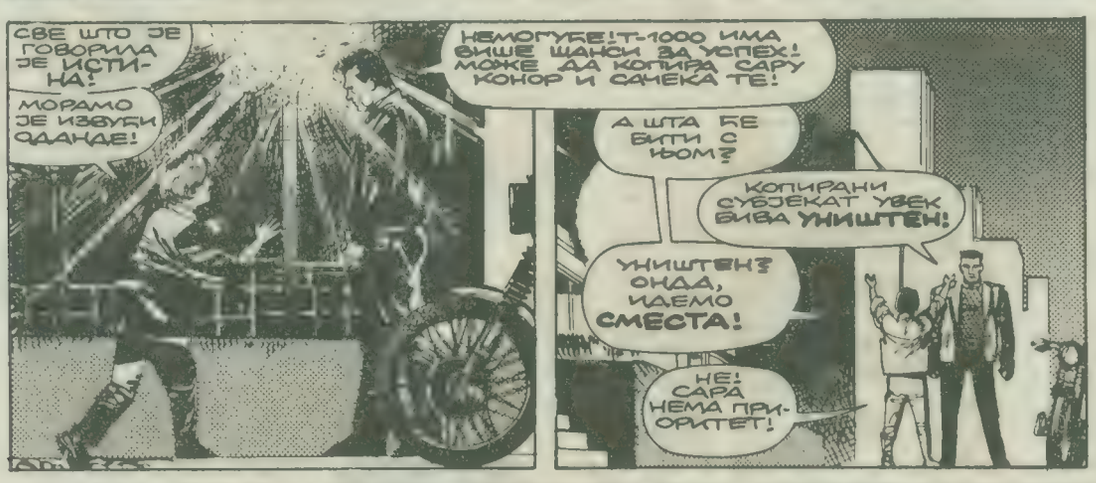
СВЕ ШТО ЈЕ ГОВОРИЛА ЈЕ ИСТИНА!
МОРАМО ЈЕ ИЗВУЋИ ОДАНДЕ!
НЕМОГУЋЕ! Т-1000 ИМА ВИШЕ ШАНСИ ЗА УСПЕХ! МОЖЕ ДА КОПИРА САРУ КОНОР И САНЕКА ТЕ!
А ШТА БЕ БИТИ С ЊОМ?
КОПИРАНИ СУБЈЕКАТ УВЕК БИВА УНИШТЕН!
УНИШТЕН? ОНДА, ИДЕМО СМЕСТА!
НЕ! САРА НЕМА ПРИОРИТЕТ!

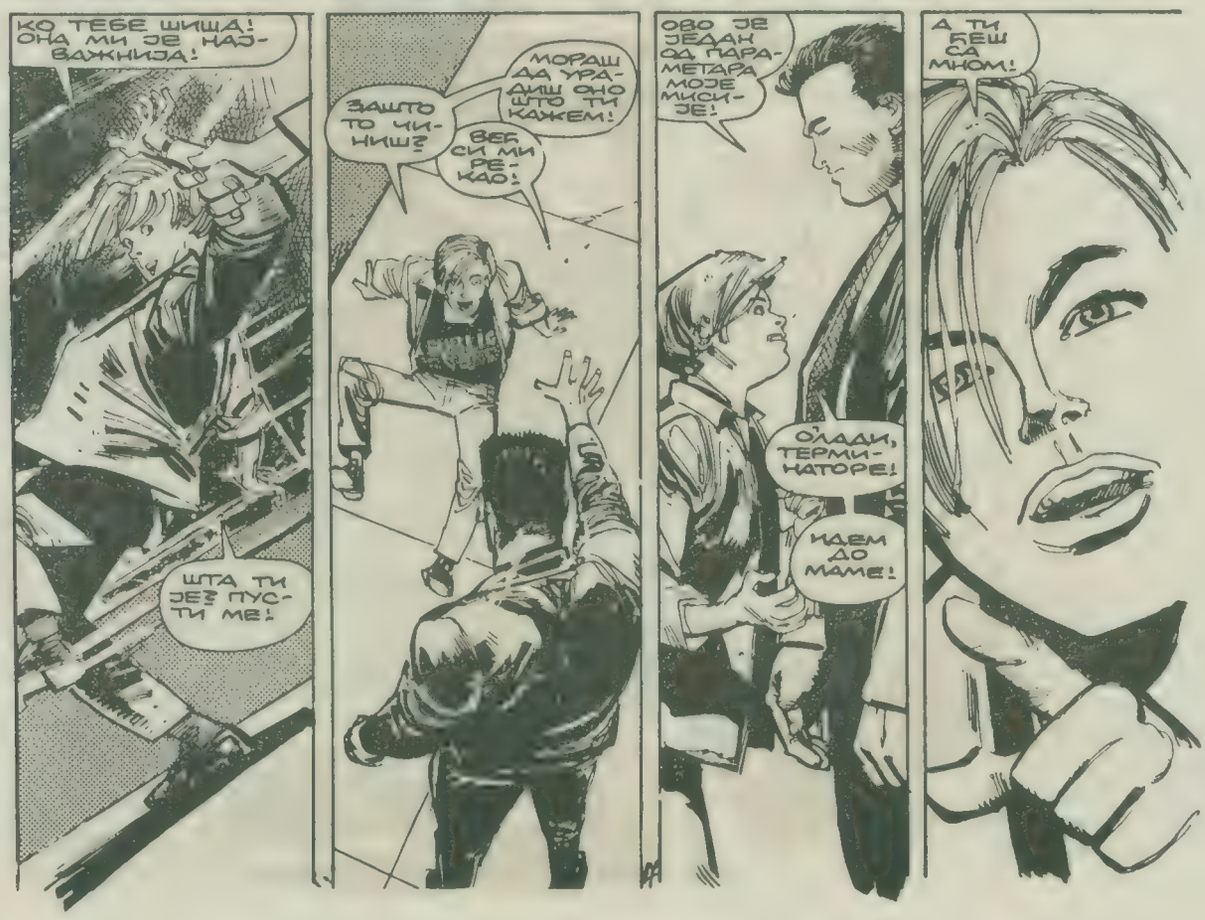
КО ТЕБЕ ШИША! ОНА МИ ЈЕ НАЈВАЖНИЈА!
ШТА ТИ ЈЕ? ПУСТИ МЕ!
МОРАШ ДА УРАДИШ ОНО ШТО ТИ КАЖЕМ!
ЗАШТО ТО ЧИНИШ?
ВЕЋ СИ МИ РЕКАО!
ОВО ЈЕ ЈЕДАН ОД ПАРАМЕТАРА МОЈЕ МИСИЈЕ!
ОЛАДИ, ТЕРМИНАТОРЕ!
ИДЕМ ДО МАМЕ!
А ТИ БЕШ СА МНОМ!

1984. БИО СИ ТАМО! ТЕ НОЋИ УБИО ЈЕ СЕДАМНАЕСТ ПОЛИЦАЈАЦА! ПРЕПОЗНАЈЕШ ГА?
ОНАЈ ДРУГИ СНИМАК ЈЕ ДАЊАШЊИ!
ГОСПОЂО, СИН ВАМ ЈЕ НЕСТАО! ЊЕГОВИ СТАРАТЕЉИ СУ УБИЈЕНИ! ОВАЈ МОМАК ЈЕ УМЕШАН! ГОВОРИТЕ!
НИЈЕ ВАМ СТАЛО?
ТРАЖИМО ВРЕМЕ!
ЖАО МИ ЈЕ, ГОСПОЂО!
ДАГЛАСЕ, ОДВЕДИ ЈЕ У СОБУ!
А САД ДА УПОТРЕБИМ СПАЈАЛИЦУ!
НЕДАЛЕКО...
СЛУШАЈ... ТИ ВИШЕ НИКОГА НЕ МОЖЕШ УБИТИ! ЈАСНО?
ЗАШТО?
ИЗВАДИ РУКЕ ИЗ ОВОГ КАВЕЗА...
КАКО ЗАШТО? МОРАШ МИ ВЕРОВАТИ!

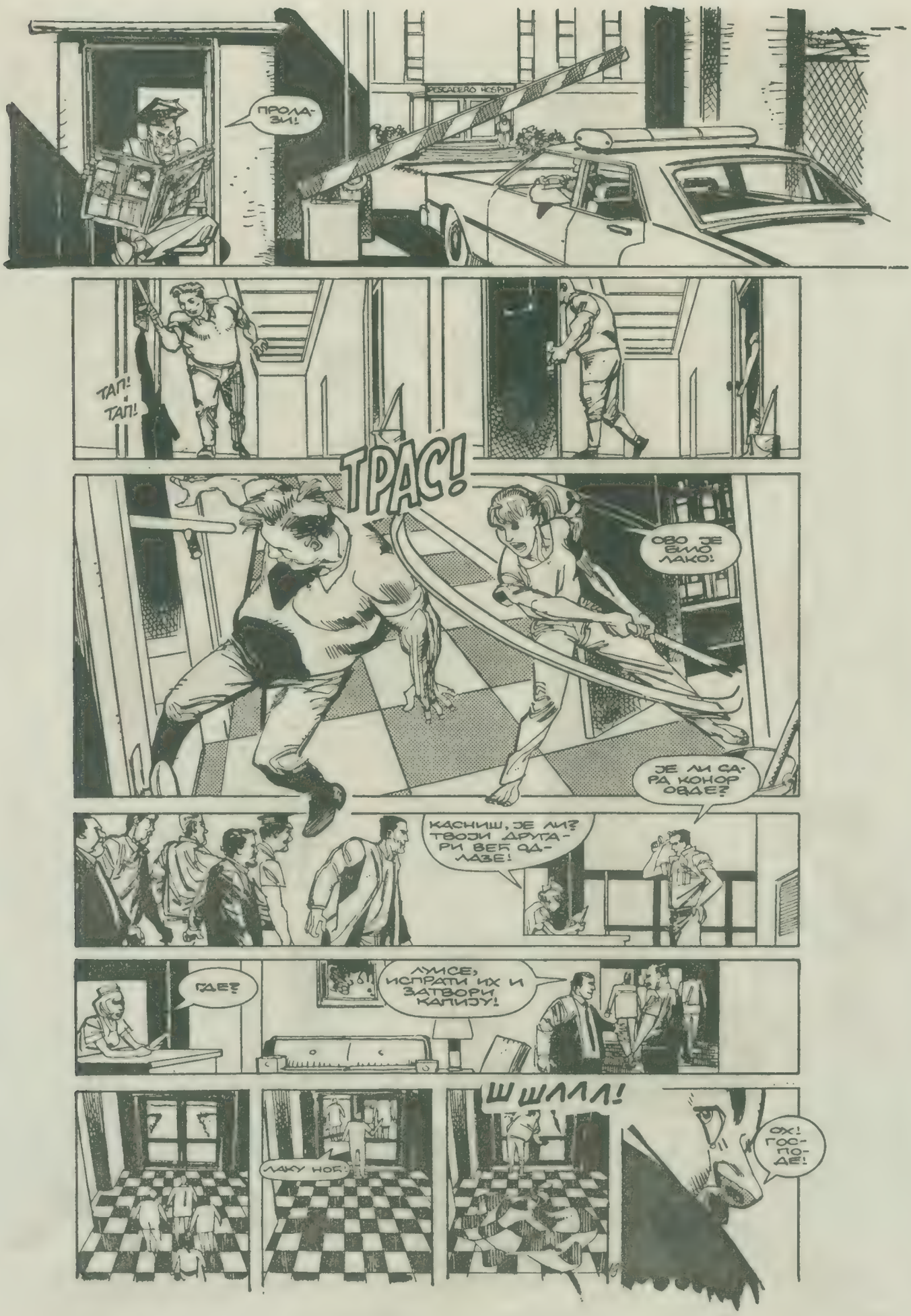
ПРОЛА-ЗИ!
ТАП! ТАП!
ТРАС!
ОВО ЈЕ БИЛО ЛАКО!
ЈЕ ЛИ САРА КОНОР ОВДЕ?
КАСНИШ, ЈЕ ЛИ? ТВОЈИ ДРУГАРИ ВЕЋ ОДЛАЗЕ!
ГДЕ?
ЛУИСЕ, ИСПРАТИ ИХ И ЗАТВОРИ КАПИЈУ!
ЛАКУ НОЋ!
ШШЛЛЛ!
ОХ! ГОСПОДЕ!

ДА ПРОВЕРИМ ДА ЛИ СУ ЈОЈ ДАЛИ ТОРДЗИН...
САРА КОНОР
БЕЛИЗА 19

САРО!!
СПАСАВАМ И ТВОЈ БЕДНИ ЖИВОТ!
ДУМ! ДАМ!
АЛАРМ
ЉУДСКО ТЕЛО ИМА 205 КОСТИЈУ! ОВО ЈЕ ЈЕДНА!
НЕ МРДАЈ!
ОТРОВ
ЗАБОРАВИЛИ СУ ДА ЗАКУЧАЈУ... МОГАО БИ НЕКО ДА ПОПИЈЕ...
ДОКТОРЕ, ШТА КАЖЕТЕ ЗА ЈЕДНУ ИЊЕКЦИЈУ ОТРОВА?

ЗАПАМТИ! НИКОГА НЕЋЕШ УБИТИ! ЈАСНО?
ДОБРО!
ЗАКУНИ СЕ!
ШТА?
САМО СЕ ЗАКУНИ ДА НИКОГА НЕЋЕШ УБИТИ!
КУНЕМ СЕ ДА НИКОГА НЕЋУ УБИТИ!

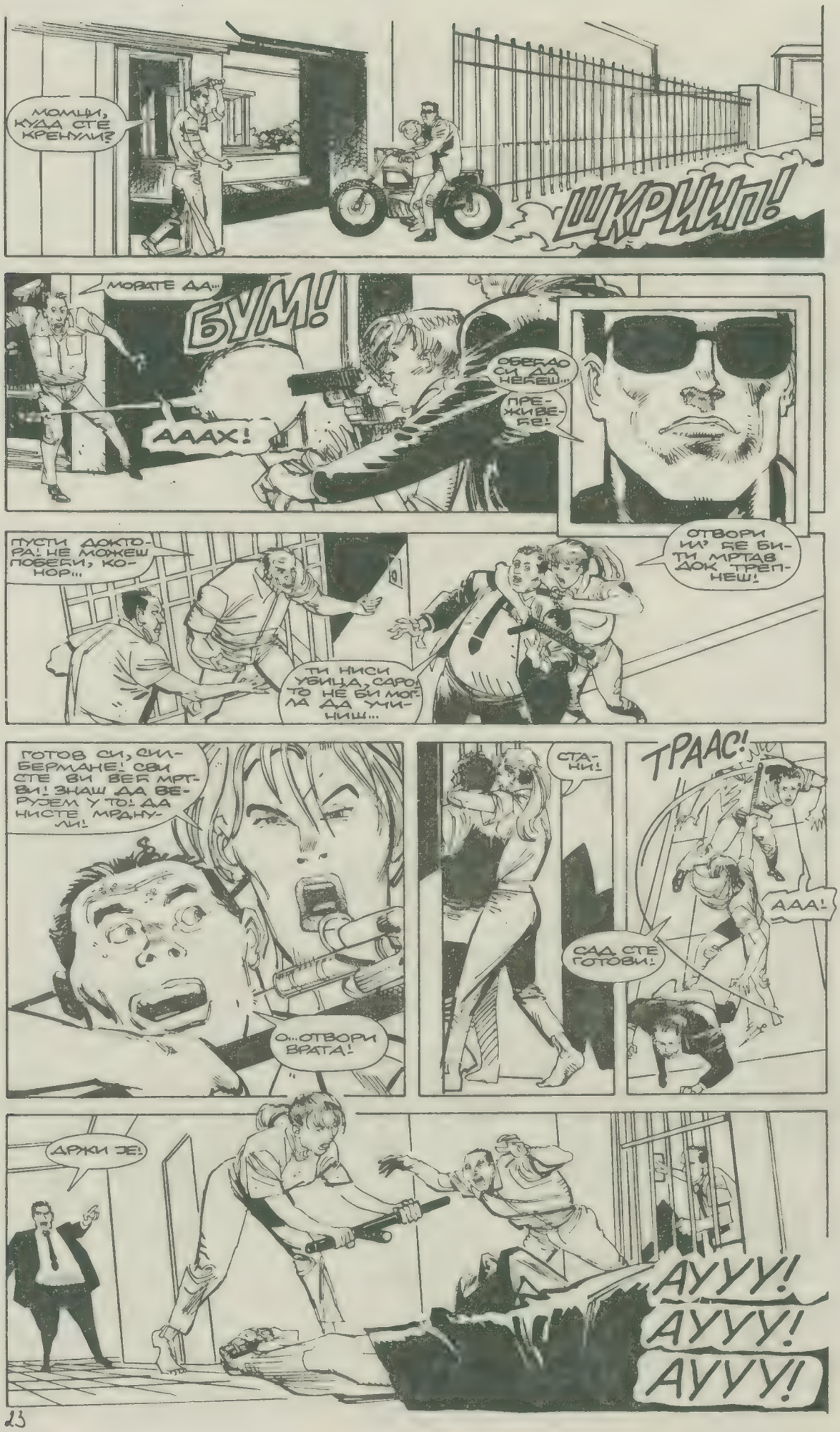
МОМЦИ, КУДА СТЕ КРЕНУЛИ?
ШКРИИП!
МОРАТЕ ДА...
БУМ!
АААХ!
ОБЕРАО СИ ДА НЕКЕШ...
ПРЕЖИВЕЋЕ!
ПУСТИ ДОКТОРА! НЕ МОЖЕШ ПОБЕЋИ, КОНОР...
ТИ НИСИ УБИЦА, САРО! ТО НЕ БИ МОГЛА ДА УЧИНИШ...
ОТВОРИ ИЛИ ЋЕ БИТИ МРТАВ ДОК ТРЕПНЕШ!
ГОТОВ СИ, СИБЕРМАНЕ! СВИ СТЕ ВИ ВЕЋ МРТВИ! ЗНАШ ДА ВЕРУЈЕМ У ТО! ДА НИСТЕ МРДНУЛИ!
О...ОТВОРИ ВРАТА!
СТАНИ!
САД СТЕ ГОТОВИ!
ТРААС!
ААА!
ДРЖИ ЈЕ!
АУУУ!
АУУУ!
АУУУ!

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ОБУЦИТЕ МЕДВЕДИКА

МЕДВЕДИКА ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

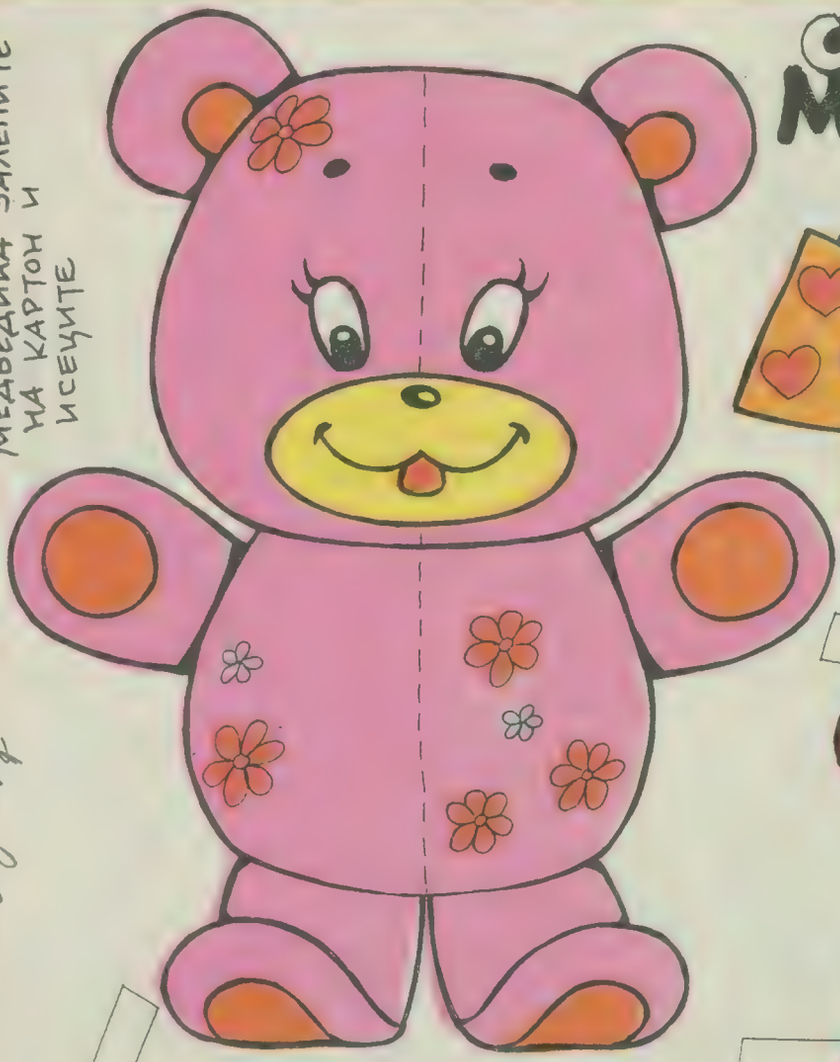

ПИЦАМА

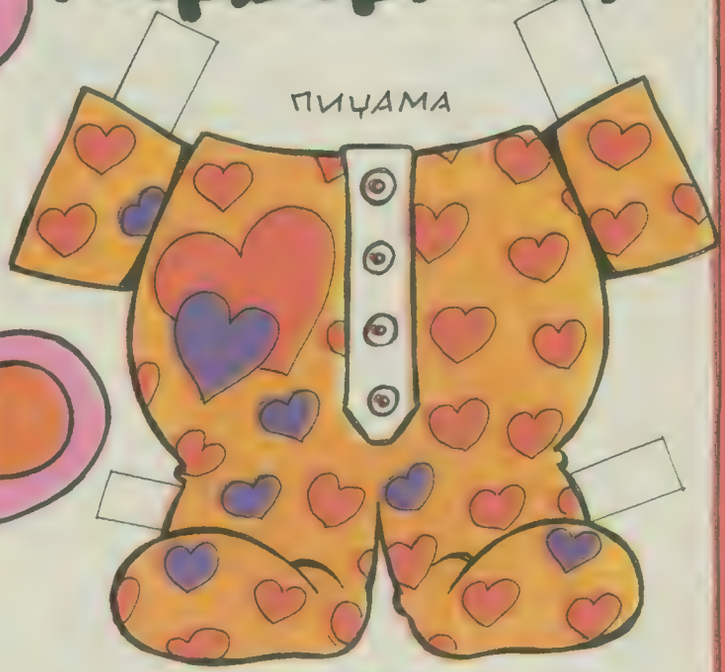

КАПА

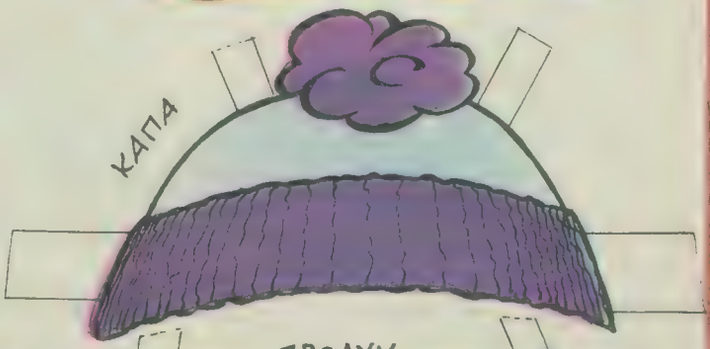

ПРСЛУК

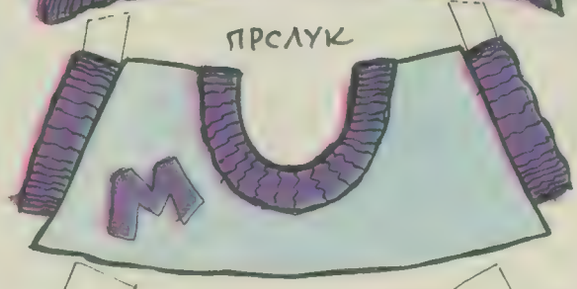

ПОРТИКЛА

Убушин кутиак

СВЕЧАНО ОДЕЛО

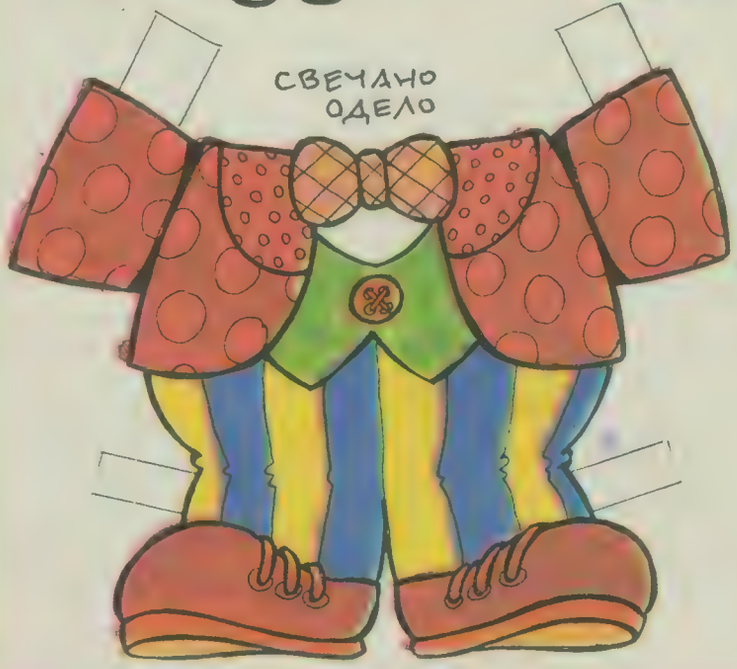

ОДЕЛЦЕ ЗА ИГРУ

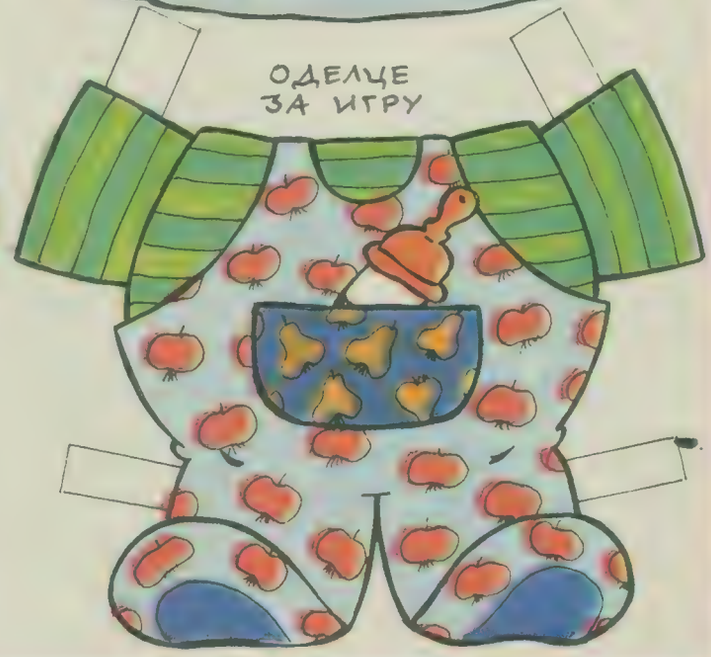

КАД САМ БИО МАЛИ:

Дете је отац човека

АРХИТЕКТА ПЕБА РИСТИЋ

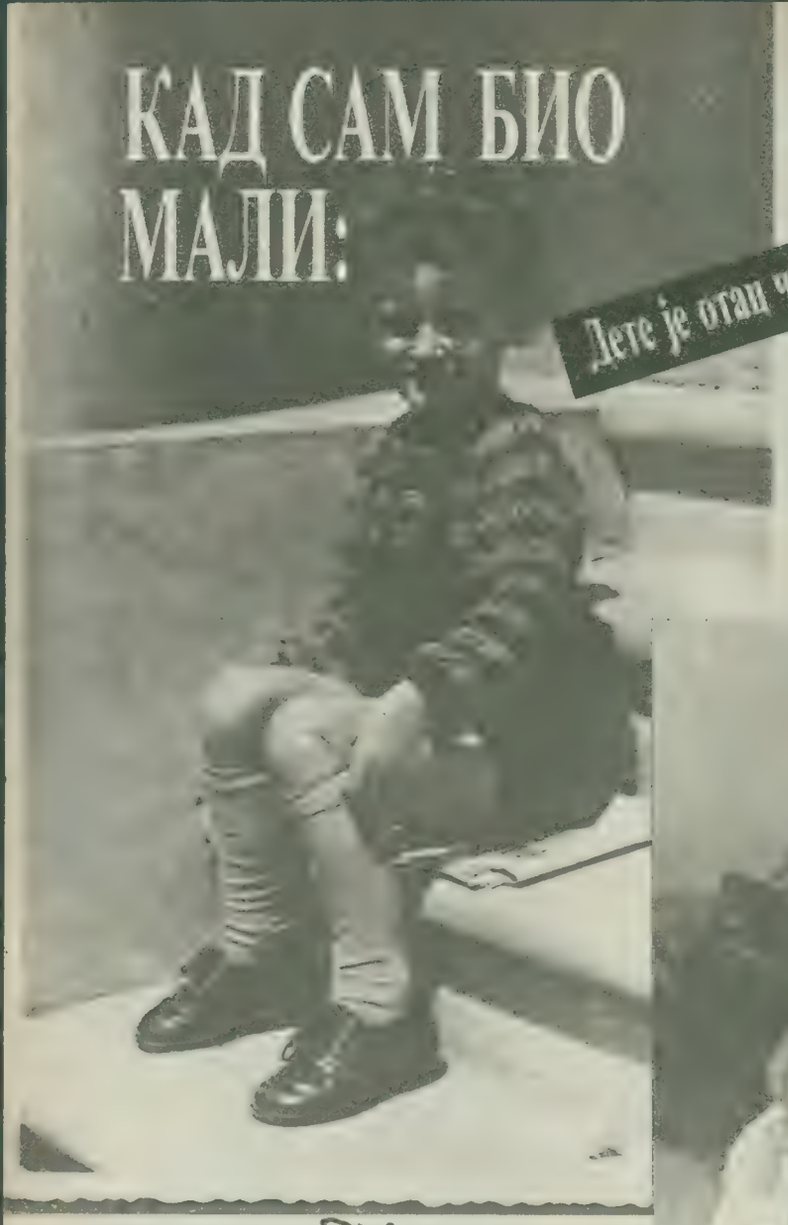

ОВО САМ ЈА НА СТЕПЕНИЦАМА МОЈЕ КУЋЕ

СА МАМОМ И СЕСТРОМ НА ОТВАРАЊУ ЗОЛОШКОГ ВРТА 1936 ГОД

Серија емисија „ДЕТИЊСТВО" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је то било некад, КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у причу. Емисије на радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић

Кад сам био сасвим мали, најважније су биле две моје особине: био сам потпуно рић и стално гладан. Кад изађем на улицу, деца за мном вичу: „Жути, жути, жути..." Онда ја дођем кући и тражим од маме да једем јер сам, наравно, опет гладан. Она ми да, а ја њој, из захвалности, кажем: „Ти си лепа жута". То је било нешто најлепше што сам могао да јој кажем.

Причају да су, док сам био беба, морали да ме хране са две кашике: док ми је једна у устима, друга већ путује од тањира према мени и, ако то не би изводили довољно брзо, ја бих ударио у такву дреку да се кућа орила. И касније, кад сам мало одрастао, никад ништа у тањиру нисам остављао. Увек бих појео све до краја и то једући прво најбоље, месо или тако нешто укусније, па после остало. Кад ми мама намаже бутер на хлеб, ја га одмах олижем и пружим хлеб да ми опет намаже. Упадао сам у кухињу и лизао торте пре него што би биле готове; ако су се код куће правиле кобасице – није се онда све куповало готово – ја сам из ванге грабио пресно месо и јео.

Из тих дана остала ми је у сећању прича о једном мом деди, кожарском мајстору, који је држао више шегрта, а примао их је тако што би им износио да једу и посматрао како се ко од њих понаша према храни: ако мрљави, значи – такав је и на послу, не долази у обзир да га запосли! Ова прича ме је очаравала. Можда је то оно што зову „нагон за одржањем".

Њух ми је био фантастично осетљив. Увек сам могао да осетим да ли је храна свежа или је почела да се квари, а тако јесте; да ли је прешла ону опасну границу када више не би смела да се једе. Моја мама је то знала, па би ми давала на дегустацију разну сумњиву храну, сигурна да ћу је ја тачно проценити. Та моја особина била је нарочито драгоцена за време рата када се до хране теже долазило, па није смело ништа да се баци.

Осим тога, могао сам по мирису да препознам људе. Дође, рецимо, код нас неки човек, ја га омиришем, хоћу рећи – упознам, па после до-

ће неко други из те исте породице и ја знам, и пре него што чујем, да он припада породици оног човека кога сам раније упознао. Једноставно, препознам мирис те породице. У школи сам, на пример, разликовао децу из основне школе „Стеван Немања" од деце из школе „Бранко Радичевић" по мирису који су доносили на ђоновима ципела. У једној школи под је био премазан олајем, а у другој су биле плочице на којима се задржавао неки нарочито тугаљив мирис из WC-а. После сам нос поломио и два пута оперисао тако да ми њух више никада није био тако величанствен као раније.

Снимио: Градимир Алексић

Не знам да ли је потребно да кажем да сам био немиран. Наравно да сам био. Непрестано сам цупкао, скакао, јурио, улазио, излазио, тако да је моја мама говорила: „Полудећу, све ми титра пред очима, не могу да заспим од тог титрања". Онда је неко рекао мами: „Дајте, госпођо, малог на јахање. Коњ ће тако да га истресе да ће престати да скаче". Неколико породица на Сењаку, где смо ми живели, купило је два отписана коња из дворске ергеле, Јабучила и Малина, и деца из целог краја су их јахала. Почео сам и ја. Међутим, скакао сам још више, али сам научио фантастично да јашем. Цео Топчидер сам обишао, прво на Малину који је био миран, а после на Јабучилу, живом и паметном коњу који ме је једном, кад сам мислио да смо залутали, мирно вратио у шталу. Замислите како би то било: напије се шофер и заспи за воланом, а ауто га сам врати у гаражу.

Биологију сам волео највише од свих предмета. Управо, не предмет. Волео сам биологију! Пођем, рецимо, са пецарошима на пецање па, док они пецају, ја им копам ровце. Никад нисам био од оних сладуњавих љубитеља животиња који све нешто сажаљевају животиње. Знао сам да ровац служи да се улови риба, а риба – да се поједе. Али, на првом месту ме је све занимало: да видим, да упознам, да пробам, да проверим.

Ишао сам у Топчидер и скупљао разне бубе. За летњих ноћи, око великих уличних сијалица, скупљали би се јеленци, носорози, стршљени... Скупим тако десетине тих буба и онда их растављам. Све су то обично тврдокрилци и ти њихови делови изгледају као делови неке машине. Али, пошто нема упутства како се опет састављају, а ја сам заборавио како су претходно изгледале, онда је саставим, по неком свом плану, неке сасвим друге, у природи непостојеће бубе.

Постајао је тако један лепак, „синдетикон", који је јако смрдео јер се правио од животињских костију, али се споро сушио и дуго остајао еластичан. Било ми је потребно управо то. Тим лепком повезивао сам те разне делове, тако да су сасвим природно могли да се савијају. Све је, уопште, било као право.

Тако сам једном направио једну фантастичну, огромну бубу, која је била састављена од делова јеленка, носорога, веслара и још неких буба и однео је у школу на час биологије.

– Молим, госпођо, која је ово буба?

Унезверила се сирота Цеца – тако смо је звали јер је једном, уместо да каже „мува це-це", рекла „мува цеца" – и не сме да призна да не зна. Само види да је то неко велико чудо природе. А ја ликујем.

Касније сам набавио пар белих мишева. Почели су мућевито да се множе и убрзо их је било преко стотину. Правио сам им замкове, па точкове за окретање и све је у почетку било веома занимљиво, док нису почели да смрде и да се умножавају толико да је претило да напуне целу кућу. И, пала је пресуда: да се ликвидирају!

Приредио сам праву Дарвинову борбу за опстанак: ко може да искочи из тегле – остаје; затим, ко прође кроз лавиринт – остаје. И тако су мишеви морали да решавају разне загонетке и да се спасавају из различитих клопки које сам им постављао, све док опет нисам дошао на један пар, колико их је било и на почетку.

Уопште, са тим животињама било је право лудило. Мислим да није било животиње коју нисам ухватио и бар неко време посматрао. Једне године на летовању ухватио сам поскока и то пецаљком коју сам смислио. Држао сам га у хотелској соби у кутији од ципела. Ухватио сам и вивка. Галеба сам ухватио тако што сам заронио испод њега док је лебдео на таласима и ухватио га за ноге. Био је велик као гусан – можда је дошао са Северног мора, ко зна – и тако ме је страшно кључуну у трбух да сам дуго на том месту имао ожиљак.

Папагаје, канаринце, зечеве и мачке не рачунам. Рибице – такође, мада то нису биле неке егзотичне, златне или црвене, већ обичне, савске рибе, које сам хватао и држао у акваријуму. Биле су исто тако лепе и занимљиве.

На Саву сам ишао од најранијег детињства сваки дан, од пролећа до касне јесени. Највећа казна је била – забрана да се иде на Саву. Ја сам, једноставно, био дечак у чамцу, дечак у купаћим гаћама. Са три године сам пливао, са четири препливао Саву код савског моста. Са петнаест година био сам првак Србије у пливању на 100 метара прсно.

Али, то више није било детињство.

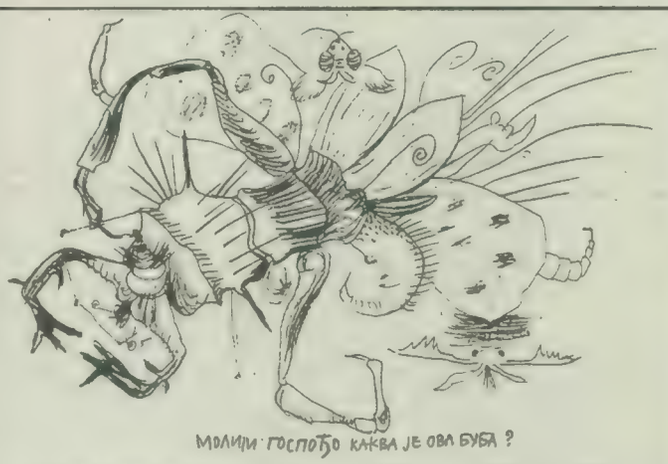

Молим: госпођо каква је ова буба?

Рођен јануара 1931. у Београду.

Дипломирао 1956. на Архитектонском факултету у Београду.

Докторирао 1980. на Техничком универзитету у Грацу са тезом „Реконструкција архитектуре Лепенског вира".

Сада ради као жиждитељ*) Српске православне цркве.

Свира на клавиру, оргуљама, окарини, дромбуљама, дрндафону и иглатури; ова два инструмента необичних имена конструисао сâм од федера и игала у резонантној кутији. На њима може да се изводи све што се зове музика: од Бетовена до филмских ефеката. За дрндафон је композитор Зоран Христић компоновао и извео музику у филмовима „Хасанагиница" и „Хороскоп", као и у позоришној представи „Село Сакуле, а у Банату".

Изведени пројекти: 500 индивидуалних кућа, 50 цркава, 3 личне (Пеђине) куће на дрвету. На тополи или врби.

Особени знаци: још увек рић, спава поред отвореног прозора.

Троје деце: Катарина (23), Сава (22) и Ева (16).

– – – –

) жиждитељ – стара српска реч која означава појам „градитељ", за коју изгледа Вук Караџић није знао, па је у његовом Рјечнику нема. Данас се помиње у језику црквеном.

ЖЕЛЕЗЕКА
ПОНОВО НАГРАБУВА
5 РОЛШУА!
50 МАЈИЦА!
50 БЛОКОВА!
5 x BMX
BMX
ГЛАВНА НАГРАДА
ТВ КОЛОР
10 СЕТОВА ЛЕГО КОЦКИ!!!

С наопаке стране платна

РЕМБРАНТЕ, РЕМБРАНТЕ, ШТА ТИ БИ?

Требало би да нам је познат, људски, чак и када је [illegible] Питер примера ради, Брејгел Старији, тако рећи да нема таквога који би [illegible] него што је.

Пример бр. 1: На слици Питера Брејгела «Сељачки [illegible] лепо се виде [illegible] на простору платна.

Пример бр. 2: Шта [illegible] да се каже за Рембрантову слику пера који [illegible] ће што је – може бити и згодно, али никако не одговара природним [illegible]

Пример бр. 3: У [illegible] са читавом главом вишка руке и тако [illegible] је Рембрант доводио на слици Богородице и детета на [illegible] лено се виде као из облака изрању глава која не припада ни Богородици ни детету.

Пример бр. 4: [illegible] на слици «Поклоњење [illegible] савршен је [illegible] пуберталне анђелчића пред крхку слабашним (зифт [illegible] брисе!

Пример бр. 5: Коме припада рука у крајњем [illegible] слици «Татара» Жоржа де [illegible] ни са белим рукавима, или евентуално неј жени иза ње?

Пример бр. 6: Када [illegible] код де ла Тура, ко исписа реч merde (наведен [illegible] пристојној штампаној [illegible] се не преводи на белом [illegible] [illegible] [illegible]

ЈЕТИ – НАЈЧУВЕНИЈЕ НЕИДЕНТИФИКОВАНО БИЋЕ

СНЕЖНИ ЧОВЕК С ГРЕШКОМ

Чувени траг стопала у снегу. Овај је 1951. снимио Ерик Шиптон.

Безбројне експедиције трагале су за њим по врховима Хималаја, многи су га видели или им се тако учинило, чак је и снимљен па ипак засад нема ни једног јединог необоривог материјалног доказа да он заиста постоји

Један од првих западњака који је свет обавестио о Јетију је британски мајор Л. А. Вадел и то још 1889. када је у снегу Хималаја наишао на повелике отиске стопала сличне људским. Десет година касније он је објавио: „То би могли бити трагови дивљег човека обраслог густим руном који, како се од памтивека верује у тим крајевима, живи у вечитом снегу и леду. Тибетанци слепо верују у његово постојање."

Ово што је написао Вадел, а и неки други истраживачи, дуго није имало никаквог одјека ни у Европи ни у Америци. Све до тренутка када је фантастично створење изненада постало чувено и то захваљујући ненамерној грешци у преводу његовог тибетанског имена.

Године 1921. неки чланови британске планинарске експедиције, док су се пентрали северним зидом Маунт Евереста, угледали су не баш сасвим јасне фигуре како се, тачно изнад њих, врзмају у по дубоком снегу. Када су се узверали до тог места, нису затекли никога, али су их запрепастили велики отисци стопала слични људским.

Вођа експедиције потпуковник Чарлс Кенет Хауард-Бари причао је, при повратку, о томе неким новинарима у Индији рекавши да шерпаси, водичи алпиниста и носачи терета, ова чудна бића зову **метох-кангми.** Потпуковник није знао да том речју домороци уопштено називају разна створења која вршљају по тим планинама. Прича је преношена из једних у друге новине, назив је схваћен као тибетански и произвољно преведен у „одвратни снежни човек"

Ово је била права медијска бомба: новинари као да су добили крила, власници листова блистали су због скокова тиража, јавност широм цивилизованог света била је очарана, код свих је прорадио авантуристички дух. Тако је, захваљујући оном „одвратни", Јети постао јавна личност. Звезда је рођена.

А освајачи хималајских небодера, Евереста и осталих, добили су подстрек више: лов на тајанственог, али одвратног снежног човека. Алпинисти свих земаља ујединили су се у чврстом уверењу да им је тај одвратник надомак ако не руке, а онда погледа, макар и кроз дурбин. И убрзо су почеле да пристижу вести о великим човеколиким траговима стопала у снегу као и о сусретима, макар издалека и на кратко, с власником тих стопала.

Године 1925. неустрашиви грчки фоторепортер Н. А. Томбази налазио се на висини од 4.500 метара планине Сиким када су његови носачи шерпаси почели панично да запомажу и у нешто упиру прстом. Томбази је зграбио дурбин и на око двеста метара удаљености угледао, како је описао: „Фигуру сасвим сличну људској која се кретала усправно на две ноге повремено застајкујући да чупне неки патуљасти рододендрон".

„Фигура" је брзо ишчезла, али је Грк нашао на снегу отиске стопала. Били су веома налик човечијим само краћи, око 15 центиметара, и знатно шири, око 10 центиметара на месту где је стопало најшире.

На основу овог и других података пристиглих с лица места током треће деценије нашег века претпостављено је да постоји више врста хималајских снежних бића. Јер, трагови које је измерио Томбази били су мањи од оних које је описао Хауард-Бари, али су сви наликовали човечијим: биће се о тло ослањало целим стопалом и било је очигледно да то стопало има пет прстију.

Хималајски шерпаси су, уосталом, увек помињали бар две врсте тих тајанствених створења и звали их различитим именима, мада су увек употребљавали и уопштени назив **тех** којим су означавали сваку топлокрвну животињу. Једна, **мех-тех,** значи човек-животиња. Друга, **јех-тех,** из чега је испало Јети, означава животињу која се пење по стеновитим местима, држи се право на две ноге и има висину човека.

Јети, кажу, живи на ивици планинских шума, често се пење на веће висине, али силази и у планинска села ако је сувише гладан. Има шиљату главу, црвенкасто крзно и дугачке руке које допиру до колена.

Одмах после Другог светског рата поново почиње освајање небеских врхова на огромном пространству од пакистанског Каракорума до Хималаја с главним циљем Маунт Еверестом који се уздиже на границама између Непала и Тибета, а у самом срцу такозване Јетијеве земље.

Године 1951. експедиција „Еверест реконесанс" кренула је у тражење најпогоднијих стаза за освајање овог највишег планинског врха на свету. На висини од 5.400 метара два члана експедиције наишла су на трагове стопала у снегу и пратила их добар километар и по све до ивице глечера Менлунг.

Вођа те експедиције Ерик Шиптон објавио је касније у угледном лондонском листу „Тајмсу": „... да су се трагови, услед топљења снега, деформисали добивши овални облик, нешто дужи и знатно ши-

ШАХОВСКИХ МЕРИДИЈАНА

ВАТРОГАСЦИ

У једном од упутстава општинског савета града Базела (Швајцарска), које је издато 1861. године, месним ватрогасцима било је строго забрањено да за време дежурства играју било какве игре – сем шаха. Подробно објаш-

Сер Едмонд Хилари приказује цртеж Јетија направљен по његовим упутствима а према описима „очевидаца".

ри од отисака наших планинарских гојзерица. Али, ту и тамо, где је тањи слој снега покривао ледену површину, наишли смо на неколико чистих и јасних отисака стопала неке животиње с три широка прста и четвртим, такође широким, постранце. Најразговетнији отисак био је дугачак 32,5 и широк 20 центиметара."

Ерик Шиптон је био познати алпиниста који је освојио многе чувене врхове широм света и његовом искуству и речима се веровало. Објављивање његовог целокупног извештаја и фотографија трагова стопала изазвало је нов талас занимања за Јетија. Кренуле су нове експедиције.

Међу њима се великим стилом, опремом и организацијом истицала она коју је 1954. финансирао лондонски лист „Дејли Мејл". На челу се налазио репортер Ралф Изард и, зарад научне потпоре, два чувена британска зоолога. Ова експедиција завршила се разочаравајуће. Од Јетија дословце ни трага, можда зато што су га тражили по снежним падинама и врховима уместо по шумама великих висина и стеновитим пределима где, кажу, Јети проводи највише времена.

Током следећих месеци поново су стизале вести о чувеним отисцима у снегу и то од западног Каракорума до крајње источне границе Хималаја. Они што су у њихову аутентичност сумњали говорили су да су, можда, медвеђи јер они, крећући се, задњу шапу стављају тачно на место предње због чега такав траг може да подсећа на отисак човековог стопала.

Године 1957. амерички мултимилијардер Том Слик финансирао је прву од три велике хималајске експедиције у потрази за Јетијем. Ниједна, на жалост, није дошла до жељених доказа, али, упркос неуспеху, вера да Јети, или нешто слично њему, постоји није пољуљана. Свет је желео да верује у Јетија и веровао је. А онда је доживео тежак ударац.

За шок отрежњења кривицу је сносио сер Едмонд Хилари који је од британске краљице добио племићку титулу 1953. као први човек коме је успело да се попне на Маунт Еверест. Он је између 1960. и 1961. поново дошао на Хималаје на челу експедиције чији је циљ био проучавање физиологије људског организма на великим висинама. И трагање за Јетијем, онако узгред.

На трагове стопала у снегу брзо су наишли, али је сер Хилари оценио да су их направиле обичне животиње само што су топљењем снега увећани и деформисани. Из будистичког храма добили су на зајам скалп једног Јетија. Анализе су показале да припада горалу, врсти хималајске козе.

Сер Хилари је, добро познавајући шерпасе, закључио да су они, мада нехотице, изазвали светску јетиманију. Он је уочио да шерпаси тако рећи не праве разлику између свог метафизичког света, то јест маште и фолклора, и објективне стварности. Тако они, рецимо, верују да Јети по својој жељи може да постане и невидљив.

За шерпасе је, по Хиларијевом мишљењу, постојање Јетија „лепа бајка настала из ретких и узбудљивих појава необичних животиња уз прилична дозу празноверја а све то подгрејано толиким одушевљеним експедицијама са Запада".

Ово, ипак, није крај приче о „одвратном снежном човеку". Познати британски зоолог приматолог Вилијем Осман

Тибетански лама који је 1960. Едмонду Хиларију дао да анализира Јетијев скалп стар вековима. Испоставило се да припада горалу, некој врсти козе.

Хил оценио је Хиларијев закључак о непостојању Јетија „прилично исхитреним" и кренуо да Јетијево постојање брани и то прилично аргументовано. Сер Хилари је на то изјавио како он „постојање Јетија не негира категорички већ само сматра да га треба тражити ниже, међу патуљастим рододендронима".

Па ипак су, после тога, трагања за Јетијем постала све ређа упркос повременим вестима да је неки од њих виђен издалека. Чак упркос фотографији коју је 1986. случајно направио Ентони Вулдриџ. Она јесте изазвала сензацију, али је сам Вулдриџ, након детаљне анализе слике, признао да ће то пре бити нека стена која подсећа на човека него Јети.

Необоривих доказа да Јети постоји засад нема, што уопште не значи да он не постоји. Можда ће једног дана нека нова експедиција направити опсаду Хималаја и околине и ту ствар с Јетијем рашчистити као што се управо догађа са Алмасима на Кавказу.

Бојана Дожић

И ШАХ

њавајући забрану, састављачи упутства указивали су да „за разлику од негативног дејства других игара, шах учвршћује вољу и карактер и развија упорност и одлучност – квалитете који се веома цене у ватрогасном послу".

ОДВЛАЧИ ОД ХИЉАДУ ГЛУПОСТИ

Између експоната „Музеја дуговечности" града Минстера, у Немачкој, пажњу привлачи стари немачки рукопис под називом: „Како продужити своје бављење у том грешном свету". У њему може да се прочита следећа препорука: „Настој да се од младих година дружиш са шахом. Он те одвлачи у младости од хиљаду глупости, у зрело доба развејава облаке бора с твога чела, а у старости ће сачувати твоју верност и продужити твоје дане."

НЕ СКИДАЈТЕ ШЕШИРЕ!

Шаховски клубови и друга места где се окупљају шахисти обично су најпосећенији у дане када се не ради. Тако је данас, а тако је било и у прошлом веку, с том разликом што је шаховских састајалишта тада било веома мало. У Паризу је у прошлом веку била чувена шаховска кафана „Режанс" коју су посећивали највећи умови тога времена. Каква је тамо гужва била недељом, сведочи белешка енглеског новинара Џорџа Вокера који је 1840. посетио „Режанс": „Недељом је тамо било толико посетилаца да им се управа обратила молбом да не скидају шешире или капе – ради економичнијег искоришћавања простора."

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

CAN'T LET GO

There you are holding her hand
I am lost
Dying to understand
Didn't I cherish you right
Don't you know you were my life
Even thought I try – can't let go
Something in your eyes
Captured my soul
And every night I see you in my dreams
You're all I know
I can't let go
Just cast aside
You don't even know I'm alive
You just walk on by
Don't care to see me cry
And here I am
Still holding on
I can't accept
My world is gone
Do you even realize the sorrow
I have inside

Everyday of my life
Do you know the way it feels
When all you have just dies
I try and try to deny that I need you
But still you remain on my mind
No, I just can't you out of my mind
I never can say goddbye
'Cause every hight
I see you in my dreams
You're all I know
I can't let you go
Even though I try
I can't let go
of something that I need so badly

Музика: Мараја Кери и Валтер Афанасиеф
Текст: Мараја Кери
Изводи: Мараја Кери

НЕ МОГУ ДА ТЕ ПУСТИМ

Evo tebe, držiš je za ruku
Izgubljena sam
Umirem pokušavajući da shvatim
Zar te nisam obožavala dovoljno
Zar ne znaš da si mi značio život
Iako pokušavam, ne mogu da te pustim
Nešto u tvojim očima
Zarobilo je moju dušu
I svake noći si mi u snovima
Ti si sve što znam
Ne mogu da te pustim
Oslepljena sam
Čak ne znam ni da li sam živa
Samo pretvaram
I nije to prva stvar što plačem
A ja sam tu
Držim se
Ne mogu da prihvatim
Da se moj svet raspao
Osećam da bih pala
Kad osetim
Smak sveta
Znam da tad osetiš
Kada vidiš sve što imaš
Pokušavam i pokušavam da se
ubedim kako te ne želim
Ali ti ćeš mi ostati u glavi
Ne, jednostavno ne mogu da te zaboravim
Nikad i neću reći zbogom
Jer ti svake noći
U mojim snovima
Ti si sve što znam
Ne mogu da te pustim
Čak i kada pokušavam
Ne mogu da ostavim
ono što mi je tolико potrebno

ПАРНИЧАРИ

Три бивша играча из Мадонине екипе пресавила су табак и одлучила да се суде са донедавном послодавком. Смета им што су у филму „Са Мадоном у кревету" изнети интимни подаци из њихових живота. Тврде како су мислили да је све оно што је снимано иза сцене било нека врста кућног видеа за Мадонину приватну употребу, те да је у филму искоришћено без њиховог знања. Међутим, када су од Мадоне тражили додатни хонорар због тог вансценског појављивања, она је одбила да им плати. Затим им је засметало што се у филму говори о њиховим породичним и најинтимнијим невољама па су решили да је туже. Мадона је одбила да било шта каже о овом случају.

РЕКЛИ СУ...

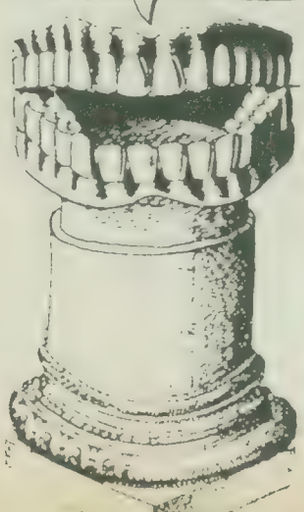

О...ЉУБАВИ!

Човек се заљуби гледајући жену, а жена се најчешће заљуби слушајући човека.

Јован Дучић
песник и дипломата
(1871-1943)

ЉУБАВ, КАШАЉ И СИРОМАШТВО НЕ МОГУ СЕ САКРИТИ.

АРАПСКА ПОСЛОВИЦА

Чудесна ствар: први знак истинске љубави код младића је стид, а код девојке смелост.

Виктор Иго
француски књижевник
(1802-1885)

Докле год волимо неког због његових врлина, то није ништа озбиљно. Али, кад почнемо да га волимо због његових мана, онда је то љубав.

Саша Гитри
француски глумац и режисер
(1885-1957)

Љубав је као грозница: рађа се и нестаје, а да човекова воља при томе нема никаквог удела.

Стендал
француски књижевник
(1783-1842)

Не лече љубав лековите траве.

Овидије
римски песник
(43. год. п. н. е. – 18. н. е.)

Љубав је међу тешким стварима овог живота најтежа.

Исидора Секулић
књижевница
(1887-1958)

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Ја сам обичан уметник а не проклета Барбика".

Ерик Клептон (када је одбио да га нашминкају пре гостовања на телевизији)

МУЗИЧКА ПОШТА

Драги Забавниче,
Жеља ми је да објавиш називе свих албума које су објавили „Вампири".
Бојана

„Вампири" су објавили две плоче „Рама лама динг донг" и „Тачно у поноћ" а обе су изашле прошле године.

Здраво, „Забавниче",
Објави нешто о групи „Status Quo" и њихову дискографију.
Бранислав из Београда

Ову групу основали су басиста Алан Ланкастер и гитариста Френсис Роси. Најпре су наступали под именом „Spectres", и то од 1962. године када им се прикључио бубњар Џон Кохлан. Затим су променили име у „Traffic Jam" и то 1967. када им се придружио гитариста Рик Парфит. Крајем 1967. на предлог свог менаџера Пата Барлоуа постали су „Status Quo" а следеће објавили деби албум „Picturesque Matchstickable Messages", али је плоча подбацила. Међутим, имали су неколико успешних хит синглова, но, када је и други албум „Spare Parts" (1969) пропао на листама, одлучили су да промене музички стил и пусте косу. У томе су и успели. Као једноставна буги група почетком седамдесетих стекли су велику популарност коју одржавају до данас. Даља дискографија им гласи: „Ma Kelly's Greasy Spoon" (1970), „Dog Of Two Head" (1971), „Piledriver" (1973), „The Best Of Status Quo" (1973), „Hello" (1973), „Quo" (1974), „On The Level" (1975), „Down The Dustpipe" (1975. компилација материјала из 1970. и 1971. године), „Blue For You" (1976), „Status Quo Live" (1977), „Rockin'All Over The World" (1977), „If You Can't Stand The Heat" (1978), „Whatever You Want" (1979), „12 Gold Bars" (1980), „Just Supposin" (1980), „Never Too Late" (1981), „From The Makers Of..." (1982, троструки, једна плоча уживо, а остатак компилација студијских снимака), „Back To Back" (1983), „In The Army Now" (1986), „Ain't Complaining" (1988), „Perfect Remedy" (1989) и „Rockin'All Over The World" (1990, дупли компилацијски).

Ако је судити само по хит синглovима, „Status Quo" су најуспешнија британска група свих времена. Имали су 39 синглова на листама док су иза њих „Rolling Stones" са 34 и „Hollies" са 31 хит плочом.

Једно о другом били смо у заблуди – била су то лепа времена.

Гете
немачки књижевник и мислилац
(1749-1832)

Љубав је као клица пшеница: ако је пресађујеш, боље успева.

Мадагаскарска пословица

Зашто човек мора да воли ретко да би волео много?

Албер Ками
француски књижевник
(1913-1960)

Љубав је тканина коју природа тка, а машта везе.

Волтер
француски књижевник, историчар и филозоф
(1694-1778)

Одговори на љубав ономе ко те воли – чак и ако је пас.

Туарешка пословица

Ако човек може да опише како гори, ватра значи није сувише јака.

Петрарка
италијански песник
(1304-1374)

Љубомора је бол који свим силама настоји да открије оно што би га учинило још већим.

Немачка изрека

Љубав живи од глади, а умире од ситости.

Алфред де Мисе
француски књижевник
(1810-1857)

Мушкарац јури за женом док га она не ухвати.

Енглеска пословица

Нема жене на свету чије би поседовање било тако драгоцено као она истина коју откривамо захваљујући патњи коју нам она зада.

Марсел Пруст
француски романописац
(1871-1922)

Онога кога воли човек жели да учини веома срећним или, ако то не успе, веома несрећним.

Лабријер
француски писац
(1645-1696)

Љубомора – то је теоретска могућност да постоји још неко са исто тако лошим укусом као што је твој.

Хенри Луис Менкен
северноамерички новинар, есејист и књижевни критичар
(1880-1956)

МИЛАН ДРАШКОВИЋ

БУМЕРАНГ

Уређује
др Зоран Живковић

У 17,20 часова Џордан излази из облакодера, седишта моћне фирме у којој ради као шеф финансијског одељења. Напољу је неописива гужва: река возила на широкој авенији, река пролазника на тротоару. Журно улази у оближњи метро и на степеницама се судара са високим младићем.

– Ух! Извините, господине! – промуца младић.

Џордан га мрко одмери и продужи трудећи се да настави размишљање о угодним вечерњим сатима.

(Његова кућа је далеко од пословног центра, у луксузној четврти, повлашћеном месту успешних пословних људи. Тамо га чекају мир и удобност, као и његова двадесет година млађа супруга – помало празноглава али дражесна Хелен.)

Електромагнетни воз уђе у станицу. Џордан крену ка вагону прве класе: са резервисаним седиштима, еркодишном и аутоматским бифеом. У ходу се маши руком за унутрашњи џеп сакоа...

Новчаник! Није га било!

Пропусти воз споро долазећи себи после шокантног открића. Онај високи дрипац... Проклети џепарош! У новчанику је била његова лична фолија, претплатна карта за метро, доста новца. Без ствари из новчаника био је сведен на уличну скитницу, човека без идентитета. Крв му се узбурка и срце залупа.

Он који обавља пословне трансакције вртоглавих вредности сада је принуђен да решава невоље око повратка сопственој кући! Обема рукама стаде да рије по џеповима одела. Напипа неколико металних новчића у џепу панталона, извади их и грозничаво поче да рачуна шта може да се уради са тим ситнишем... Бестрага! Недовољно да стигне кући, чак и да путује трећом класом.

Проклета електроника! Све је прецизно програмирано и подређено моћном владару – новцу. И свуда се новац тражи унапред: у метроу, на експресној траци, у ваздушном таксију...

Не паничи. Мисли. Мисли!

Да се врати у облакодер? Радно време је истекло, а глупи робот чувар неће га пустити унутра без идентификације помоћу личне фолије. Одлазак у полицијску станицу, сада, у оваквом стању? Дуга и понижавајућа бирократска процедура. Не, мора да постоји неки мање понижавајући начин...

Следећи воз уђе у станицу. Џордан се неспретно прогура и уђе у вагон треће класе. Осети стид као никад у животу. Он откуца последњу станицу (била је негде на пола пута до његове куће) и убаци три новчића у прорез аутомата. Аутомат му избаци карту.

Џордан зна да нема шверцовања и да на тој станици мора да изађе. Наоко тешко за проверу при толиком броју путника, али само за људске појмове. Електронски мозак „Метро компаније" барата масом података без тешкоћа, ту су и његове продужене руке: два робота у угловима дугачког вагона.

Притиснут масом света, проклињао је лош дан и судбину која га је задесила. Новац... Све погодности престале су са његовим нестанком, а електроника се као бумеранг преобразила у неумољивог непријатеља. Присети се младости. Тада још није било овакве монструозне електронске клопке, похлепних сензора који захтевају новац, само њега признају.

Лудео је због блиског додира људских тела, одвратног задаха у вагону, бучних гласова... Долазак у „своју" станицу дочекао је

као спасоносни излазак из пакла.

Излазак из метроа, на улицу. Издувни гасови многобројних возила. Повраћало му се. Како сви ти пролазници...? Да, он нема филтере у носу, нису му били потребни – до данас.

Угледа зграду са приватним говорницама и пожури унутра колико му је то допуштало његово гојазно тело.

Остао му је још само тај један новчић, за видеофон, за спас од ових мука. Дрхтавим прстима диже слушалицу и убаци га у аутомат. Затим пажљиво, као да први пут бира свој број, полако откуца седам цифара. Зној му се сливао низ чело, пекао очи...

Веза се успостави и он на малом екрану угледа лик свог електронског слуге, омањег робота из серије за кућну употребу.

– Момче, одмах позови моју супругу! Хитно!

– Господарица је у купатилу – одговори робот монотоним металним гласом. – Одмах ћу је позвати, господару.

Робот нестаде из видокруга екрана а Џордан гласно опсова. Зашто није роботу одмах пренео поруку за Хелен? Да, страх му је оковао мозак, успорио одлуке. Секунде су неумољиво протицале.

Хелен се коначно појави на екрану.

– Слушај ме пажљиво, драга! – убрза Џордан. – Треба ми твоја помоћ. Остао сам без новца. Украли су ми новчаник и...

– Украли? – зачуди се Хелен. – Како то теби да се догоди?

– Ћути и слушај! – разјари се он. – Заробљен сам овде! Донеси ми новац. Новац!

– Одакле зовеш?

Он дубоко удахну. Коначно је схватила!

– Из говорнице, у авенији...

Веза се прекину! Истекао је прописани минут разговора. Грчевито стежући слушалицу, тупо је буљио у затамњени екран.

У близини наиђе човек његових година.

– Господине... – обрати му се црвенећи. – Имате ли новчић за видеофон? Остао сам без ситниша...

Човек га презриво одмери и прође не заустављајући се.

Великим холом одјекну хистерични смех. Свет се окретао радознало и зачуђено гледајући средовечног човека у елегантном пословном оделу, низ чије су лице текле сузе јада и немоћи.

Слеђен, очајан, Џордан није схватио да је и непотпун разговор са Хелен био довољан. Компјутерски центар регистровао је место његовог позива, Хелен није тако празноглава као што он то мисли, она ће доћи и донети новац и он ће вечерас бити код куће – у својој удобној електронској кући.

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

ЕНИГМАТИКА

Припремају М. Јеленковић и З. Зељковић

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

За водоравно вам дајемо уобичајене описе, а за усправно готова решења сврстана по азбучном реду која треба да сместите у лик. Уколико сте добро решили укрштеницу, у првом усправном ступцу добићете име и презиме америчке глумице са слике, а у последњем њену улогу из популарне „Династије".

ВОДОРАВНО: 1. Уређај за лансирање, **2.** Персијанке, **3.** Град у Француској на Азурној обали – Ознака за понд, **4.** Митски праотац Дорана – Симбол криптона, **5.** Столови, **6.** Провидна тканина, **7.** Гласач (лат.), **8.** Ознака за ампер – Енглеска мера за дужину, **9.** Ауто-ознака за Нови Пазар – Град у Русији на Уралу, **10.** Капут од одела – Довиђења (франц.) **11.** Важан зачин – Симбол калијума – Траторци, акантуси, **12.** Морски гребен – Слаткиш – Првак, **13.** Немачки филозоф из XVIII века, **14.** Пространство – Летопис, годишњак.

УСПРАВНО: АМАНЧО, АН, АРАБЕР, АРИОСТО, БАС, БЕКОЛ, ЕК, ИВАНКА, КЛИНЧЕ, КО, КОНТ, МО, МУО, ЉО, НАЦРТАТИ, НОН, ПАСТИР, РЕПРИНТ, САТАНА, СНА.

МАГИЧНИ КВАДРАТ

А, БЕ, ГРАД, ГРИ, ДО, ЕС, МА, НИ, НИН, НИН, О, ОП, ПРЕ, РА, РЕ, СА, СА, СИ, СО, ТИ, ЧА, ЧАР.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Наш главни град, **2.** Италијанска експрес-кафа, **3.** Мајстор за оптичке инструменте, **4.** Искривљено лице, **5.** Житељ Реке код Студенице, **6.** Убице из заседе, асаси, **7.** Стари Грк са Пелопонеза.

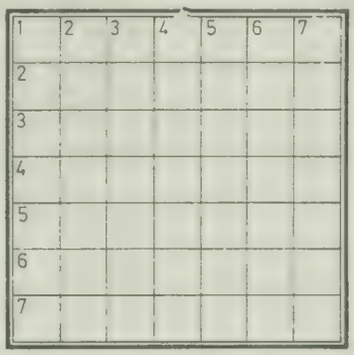

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

САМОЈЕД, КРАЉ СНЕЖНИХ

ПАС КОЈИ ОС 6. КОН

За само пола века из веома тешких услова живота у поларним областима самоједи су се преселили у најлуксузније виле и вртове широм света. И заслужили су

Пас са вечним осмехом на лицу. Стручњаци га сматрају најстаријим припитомљеним псом који је настао укрштањем са поларним вуком.

Да данас је остала тајна зашто британски поларни истраживач и поморац капетан Роберт Скот није повео у освајање Јужног пола ове прекрасне издржљиве псе кад се зна да је године 1889. он лично донео неколико примерака у Енглеску где се ова пасмина, уз селекцију, проширила по читавој Европи. Зна се једино да је намеравао да с њима крене на следећу експедицију...

Порекло самоједа води нас у далеки Западни Сибир, а његово име, да то одмах рашчистимо, нема никакве везе са „самоједењем". Овај миран, пријатан, достојанствен, послушан и веран пас уопште није уједљив (како то стручно кинолози кажу), уста отвара само кад треба да једе – а то значи врло ретко јер је, као и сви поларни пси, навикнут на мало хране и гладовање – и кад лаје, а то чини често. Међутим, ни ова мана није истинска јер он то чини веселим тоном. Име је добио по народу Самоједи, племену које је некад насељавало Северну Русију, али то никако не значи да су у питању били некакви људождери. Самојед је кованица од речи „саме" и „едне" што значи Земља собова (северних јелена). Ту су вековима ове беле крупне псе користили за вучу саоница јер су врло снажни и способни да вуку тешке терете на велике удаљености, али су исто тако с великим успехом употребљавани и за лов на фоке, моржеве, за чување стада собова као и за личну одбрану.

Иако снег остаје његова природна околина, за један век, колико се одгаја и селекционира у свету, сам – како га краће зову на Западу – показао се и као одличан кућни пас, пријатан је, уз то и леп, нема никакав мирис и врло је чист: длака му се сама од себе чисти и остаје бела као снег и без прања. Чак и кад се ваља у блато, треба га само оставити да се осуши...

Али, треба знати да сам није одувек био потпуно бео. Хронике кажу да су „бјелкие", потпуно бели пси који су давали такође савршено бело потомство, по правилу били пси номада, док су обојени припадали племенима са сталним местима боравка. Самојед кога је у младости имао енглески краљ Едвард VII био је бео, али је имао – црну главу. Црни самоједи који су некад коришћени пали су данас у заборав и готово се и не помињу. Па ипак, био

ПРОСТРАНСТАВА ЈЕ ВОЈИО ТИНЕНТ

Ова мала бела лоптица постаће крупни самојед

је потребан читав век оштре селекције да код ове пасмине нестане и последња црна длака из густог крзна и бела боја постане особина.

Романтичан долазак у САД

У Европи, где су га довели поларни истраживачи, сам се први пут појавио на изложби у Лидсу (Велика Британија) 1893, у класи „страних паса". Требало је сачекати 1909. да раса добије стандард, а 1920. да се оснује први клуб. У Америку је сам стигао много романтичнијим путем. Принцеза од Монтиљона, страствени љубитељ паса, изложила је своје љубимце у Санктпетербургу 1902. године и тамо први пут угледала самоједа кога је довео руски принц. Знајући да има мало изгледа на успех, она је ипак поручила принцу да је „спремна да плати сваку суму новца да би дошла до овог пса". Сутрадан кад је стигла на железничку станицу, спремна на повратак празних руку, чекало ју је изненађење: угледала је огромну корпу са цвећем иза којег је извиривало весело лице пса кога је толико желела. На картици причвршћеној за огрлицу стајало је:

„Мустан није за продају јер нема цене којом се он може платити, али биће част и њему и мени ако изволите примити га на поклон". И тако је, захваљујући брату руског цара Николе, Мустан постао зачетник америчке гране самоједа.

Мада се врло брзо привикава на сва ограничења модерног живота, сам је најсрећнији на снегу. Што се вуче саоница тиче, тврде зналци, будите сигурни да ви ту немате чему да га научите. Он инстинктивно вуче чим га упрегнете и то је тркач какав се само пожелети може – уједначено каса, издржљив је, па га зато најрадије користе за скандинавску трку пулку (саонице од дрвета или фибергласа са водичем на скијама које вуче само један пас) или бели маратон који је групна дисциплина. Сам, истина, није најјачи од свих поларних паса (маламут, хаски и ескимски пас), али је, сви се слажу, најиздржљивији.

Овај лепи пас кога стручњаци сматрају најстаријим припитомљеним псом без кога северни народи не би успели да преживе у суровим условима снежне тундре, данас је, заједно са осталим нордијским пасминама, најдрагоценија раса паса. За само пола века он је из веома тешких услова живота у поларним крајевима прешао у најлуксузније виле и вртове широм света и постао кућни љубимац. Сам, коме су се дивили први поларни истраживачи, већ дуго је љубимац, најчешће људи из медицинске струке: лекара, психијатара, медицинских сестара, физиотерапеута, али исто тако и трговаца, спортиста и свих заљубљеника у природу у којима има нешто од духа освајања Аљаске, Јукона, златне грознице и атмосфере коју знамо из прича Џека Лондона. Сама обожавају и филмске звезде. Од њега се није одвајао славни француски режисер Марсел Карне, глумац Жан Маре, Питер Јустинов...

Сувише добар

На крају свих ових похвала и једна мана – самојед према странцима не показује ни трунку неповерења и непријатељства, чак дозвољава да га непозната особа помилује. Ова његова безрезервна „љубав" према људима није баш нека препорука за пса чувара. Али, зато је овај добар, племенит, срдачан и нежан пас изузетно привржен господару који је за њега светиња. Прати га без команде свуда у стопу не изазивајући ни најмању невољу, поготову ако га узмете као штене. Никад не прибегава сили и увек је спреман за игру, па је идеалан за друштво деце. ***В. М.***

ЛИЧНА КАРТА САМОЈЕДА:

Висина: 46–53 cm
Тежина: 23–30 kg
Цена вакцинисаног штенета: 200.000 динара
Боја: бела, али се прихватају и крем, црно-бела и смеђе-бела
Глава снажна, клинаста, као у арктичког шпица. Носна пегурка црна или смеђа, вилице снажне, очи тамне, косе и дубоко усађене. Уши средње величине незнатно заобљених врхова и усправно ношене. Реп дугачак, рескошан, увијен према леђима. Ноге чврсте, мишићаве, шапе пљоснате, обрасле длаком. Крзно му је густо, грубо, није таласасто. Доња длака као нека густа и мека поткошуља штити га од поларних хладноћа – њему ни на – 60 °C није хладно.

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

Брендон изгубио

Нас неколико другарица још патимо за јунацима тв серије „Беверли Хилс" и још се свађамо који је од момака из серије најлепши. Нисмо могле да се сложимо, па је остало да ти пресудиш.

„НИМФЕ"
Куманово

Можда је најбоље да наведемо податке из анкете коју је у Америци међу девојкама из пет градова спровео један часопис. Резултати су били заиста неочекивани. Чак 70 одсто девојака дало је

глас Дилану Мекеју, познатом „злом дечку" с ожиљком на обрви. Победио је популарног Брендона (Џејсон Пристли) са 16 поена разлике, однос је 58:42.

Надамо се да ће вам ова анкета помоћи да разрешите спор.

Срђан ускоро као Моника

Обожавам младог тенисера београдског „Партизана" Срђана Мушкатировића и желела бих да напишете нешто о њему као и његову адресу.

БРАНКА
Шабац

Двадесетогодишњи тенисер „Партизана" Срђан Мушкатировић од октобра прошле године налази се на Флориди у тениском кампу за изразите таленте. Камп је власништво Ника Болтијерија и у њему је својевремено била и славна Моника Селеш.

После само месец дана Срђановог боравка у овом кампу Ник Болтијери је изјавио да ће, ако буде све текло по плану, Срђан бити један од најбољих светских тенисера.

Сам Срђан о себи каже: – Верујем да ћу до краја године ући међу 200 најбољих тенисера на свету мада мој тренер верује да ћу се наћи међу првих 150. За мене је најбитније да сам престао да растем (висок 193 cm) јер претерана висина није добра за тенисера. Недавно

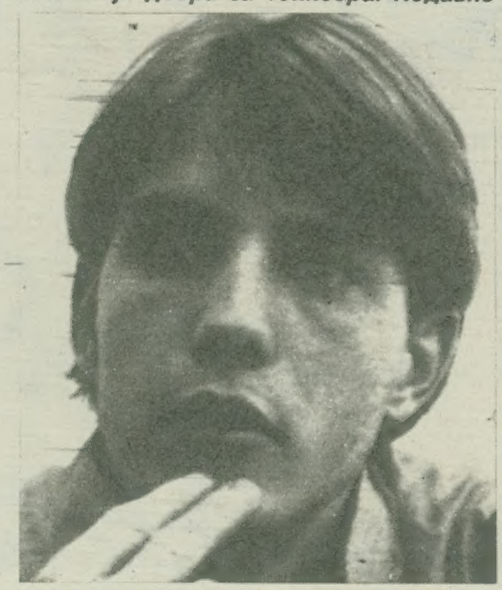

сам у тренинг мечу победио и славног Швеђанина Бјерна Борга, што ми много значи. Иако је доста изгубио у брзини, ипак је он Борг бивши светски шампион.

Срђану пиши на адресу његовог клуба: „Партизан", Хумска 1, 11000 Београд.

Муња као лопта

Каква је то лоптаста муња и да ли она уопште постоји?

СЛАВОЉУБ
Обилић

За разлику од обичних муња које су видљиве при свакој грмљавини, лоптасте се јављају веома ретко. Настају када дође до наглог и снажног електричног пражњења у облику варнице између два облака или између облака и земље. Пошто имају изглед светле кугле, која се јавља одмах после удара грома, тако су и добиле име.

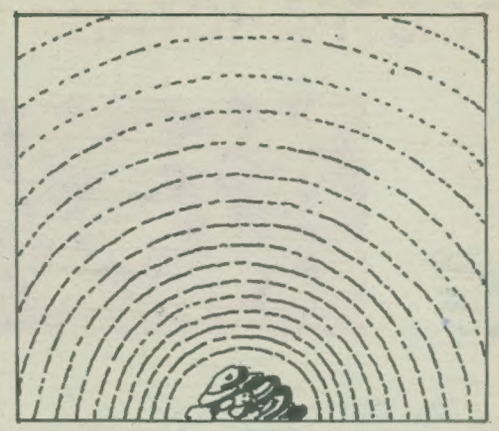

Необични радијум

Пошто се хемијски елемент радијум не налази слободан у природи, занима ме како се он добија и какве су му особине?

СТАНКО ИГИЋ
Пожаревац

Да би се добила једна кашичица радијума, потребно је обрадити око шест тона минерала урановог оксида. Радиоактивну супстанцу под именом радијум пронашао је брачни пар Пјер и Марија Кири. Они су открили да овај елемент има много необичних својстава. Између осталог, под његовим дејством многе материје светле у мраку, а многе сићушне и опасне организме у својој близини брзо је убијао, све ово захваљујући зрачењу својих чувених (радиоактивних) гама зрака. Ова особина радијума користи се у медицини за лечење многих болести.

Пјер и Марија Кири су за откриће радијума 1911. године добили Нобелову награду из области хемије.

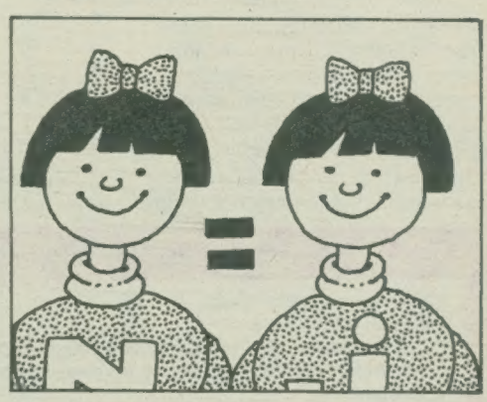

Нина је Јохана

Недавно сте писали о пореклу имена Никола (тако се зове и мој брат) па бих вас замолила да нешто кажете и о пореклу имена Нина.

НИНА
Зајечар

Име Нина потиче још из античког доба и по мишљењу неких настало је од античког мушког имена Нинос. Тако се звао син асирског бога Вилоса. По овом имену и главни град асирског царства назван је Нинава, из чега је временом изведено женско име Нина. По некима, Нина је скраћени облик женског имена Јованина, које је заправо деминутив од имена Јована.

Јоана је грчка варијанта хебрејског имена Јохана. Јохана код нас одговара имену Јована. Име Нина код Грка је било световно и данас је код њих веома често.

Неугодно штуцање

Често ми се деси да штуцам после јела и муку мучим док то не престане. Мама каже да сам халапљива, па се нагутам ваздуха. Да ли је добро причати за време јела?

ГОРДАНА
Костолац

Штуцање изазива нагло грчење дијафрагме (мишићна преграда која дели

трбушну од грудне дупље) услед надражаја нерва који делује на ову преграду. До надражаја нерва долази из више разлога, на првом месту је гутање ваздуха приликом жвакања хране. Треба јести полако и не причати за време јела јер у супротном не може да се контролише дисање кроз нос.

Ако се штуцање често понавља, а праћено је још неким симптомима, треба обавезно тражити савет лекара који ће предузети одговарајуће лечење.

Предење – мачји изум

Да ли лав, тигар, леопард, пантер и остали дивљи рођаци домаће мачке предењем изражавају своје задовољство?

СВЕТЛАНА Р.

Предење је, изгледа, мачји „изум" јер од својих многобројних дивљих рођака само она на тај начин изражава задовољство. Лав, тигар, леопард, гепард, пума, пантер, јагуар, рис и дивља мачка чине то на сасвим други начин. Лав и тигар ричу, а јагуар и леопард оглашавају се крицима сличним промуклом кашљу или лавежу, што се и те како разликује од предења и маукања. Домаћа мачка једина је у стању да своје задовољство показује предењем зато што је састав њених костију у ждрелу различит од осталих дивљих сродника.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

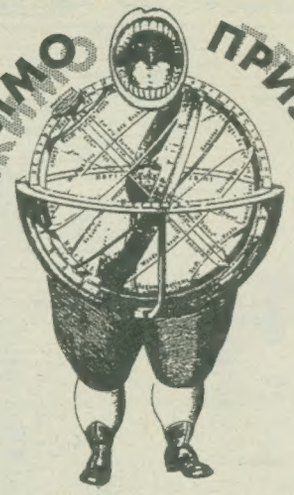

Драгана Ковинић, Црновршачких бригада 6/17, 19210 Бор – 13 година, сакупља салевете, омоте од чоколада и значке, воли путовања и музику.

Ђорђе Лазић, Војводе Путника 5, 15353 Мајур – жели да се дописује са вршњацима од 12 до 14 година, сакупља стрипове, постере и марке, навија за Црвену звезду.

Тања Деспотовић, Иве Лоле Рибара 5/2, 17500 Врање – 13 година, воли музику, спорт и дружење.

Тања Милошевић, Јована Павловића 14, 17500 Врање – 12 година, воли хеви метал, филмове, спорт и дружење.

Мирјана Ракић, Гаврила Принципа 52/15, 21208 Сремска Каменица – 13 година, воли музику и дописивање, сакупља постере.

Јована Обрадовић, Борска 78/9, 11000 Београд – 12 година, сакупља налепнице, украсна писма и све о псима, обожава псе.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: лансер, Иранке, Ница, п, Дор, Кр, астали, етамин, вотант, а, инч, НП, Челјабинск, сако, оревоар, со, К, аканти, рт, бомбон, ас, Имануел Кант, простор, анал.

МАГИЧНИ КВАДРАТ: Београд, еспресо, оптичар, гримаса, Речанин, асасини, Доранин.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2109

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Помоћник главног уредника Славољуб Кецић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 738,00 динара, тромесечна 2.214,00 динара, полугодишња 4.428,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, Bernstr– West 64, CH – 5034 SUHR Schweiz. Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471. Fah 41/64/310472, на КОНТО:
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Baahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампање ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

©1984 Walt Disney Productions
All Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate